अथ नामदेवकृततीर्थावळीचे अभंग प्रारंभः

हा ग्रंथ

लोकहिता करितां

सज्जनमंडळीच्या साह्यानें शोधून

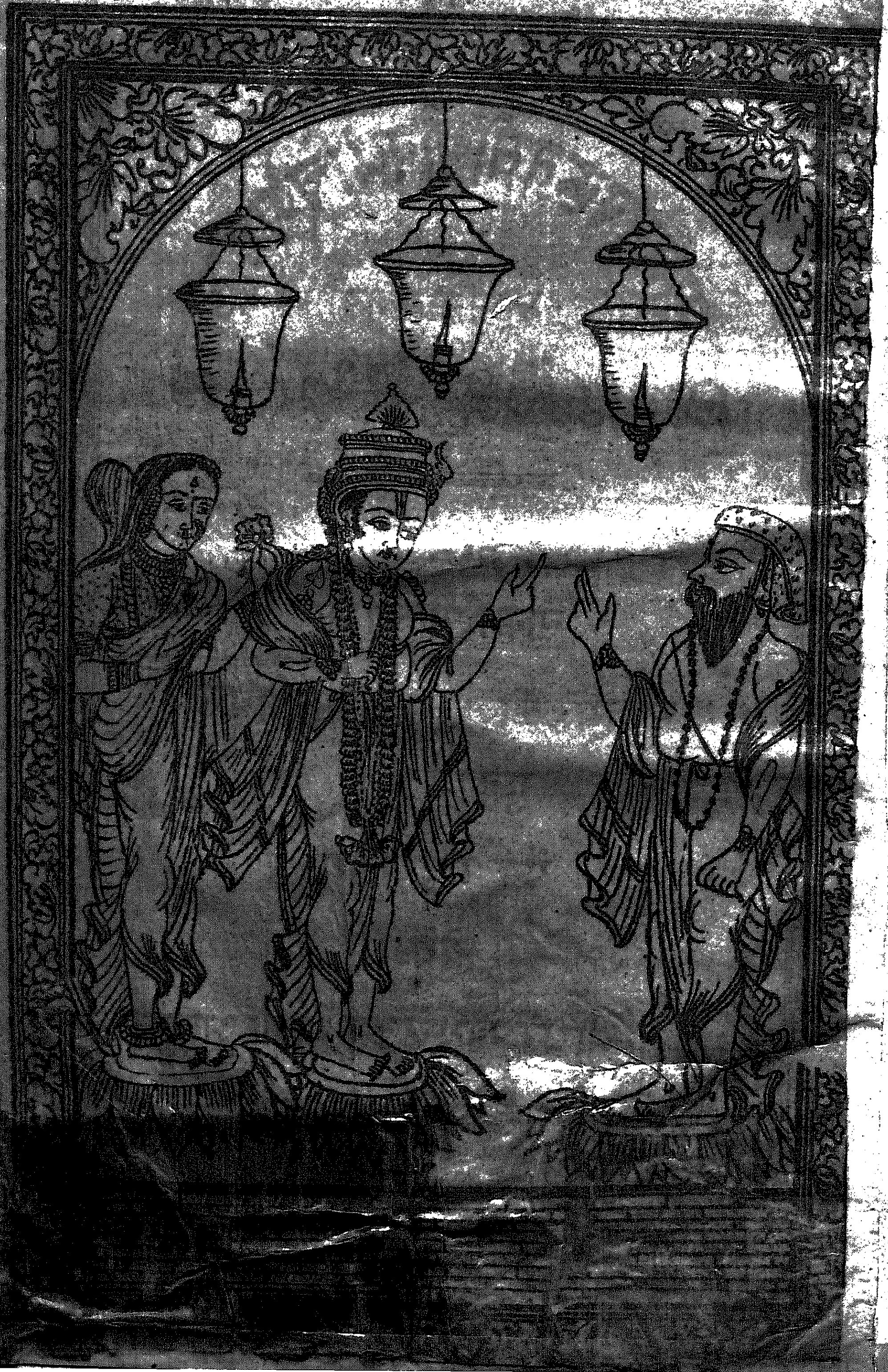
मुक्काम पुणें.

पेठ मेहुणपुरा

येथें.

रावजी श्रीधर गोंधळेकर याणीं आपुले

[illegible]

श्री

तीर्थावळीचे अभंग

प्रारंभः

नामयाचे भेटी ज्ञानदेव आले ॥ लोटांगण घातलें नामदेवें ॥ १॥
देउनी आलिंगन प्रीतीच्या पडीभारें ॥ पूजिलें आदरें यथाविधी २
धन्य तो अवसरु संतसमागमु ॥ करीतसे संभ्रमु आवडीचा ॥३॥
नामदेव म्हणे फळ माझें जोगें ॥ स्वामीच्या दर्शनें धन्य जालों ४
पूर्वपुण्य माझें फळासि हें आलें ॥ प्रत्यक्ष भेटले पांडुरंग ॥ ५ ॥
संसारीं आसक्त मायामोहें रत ॥ तापत्रयसंतप्त जाले जीव ६
ऐसीया पतीताचा करावा उध्दार ॥ यालागीं अवतार तुमचा जगीं
॥७॥ तरी मी एक दीन मूढमती हीन ॥ चरणीचा रज ची संतांचि
या ॥ ८ ॥ म्हणोनी पंढरिनाथ पाळीतसे मातें ॥ प्रेमजीवन भाते
देवोनीया ॥ ९ ॥ आजि हें स्वामींनी पाहीलें कृपादृष्टी ॥ केली
सुखवृष्टी अनीवार ॥१०॥ नामा म्हणे तुमच्या चरणाचा आधा
र ॥ पावेल पैलपार भवनदीच्या ॥ ११ ॥ ॥छ॥ ॥छ॥

अभंग २.

ज्ञानदेव म्हणे तूं भक्तशीरोमणी ॥ जोडिले जन्मोनी केशवचरण
॥१॥ प्रेमसुखगोडी तूज चीं फावली ॥ वासना मावळली सकळ
तूझी ॥ २॥ धन्य तुझें जन्म धन्य तुझें कूळ ॥ धन्य तूज राऊळ
ली असे ॥ ३ ॥ भक्तीप्रेम धन्य साधीले तुवां सार ॥ केला पैल
[illegible]धडी ॥ ४ ॥ क्षणयेक येकांतीं बैसोनी सहज ॥ अंतरींचें
[illegible]बोलों कांहीं ॥ ५ ॥ जीवन्मुक्त ज्ञानी जरीं जाले पावन ॥ प
[illegible]तीर्थभजन न सांडिती ॥ ६ ॥ भक्तशीरोमणी धन्य तूं संसा
[illegible]क अवधारी वचन माझें ॥ ७ ॥ भूतळींनी तीर्थें पाहाव-
सा[illegible]नीं ॥ ऐसें आर्तमनीं असे मज ॥ ८ ॥ तुझीये संगतीचें नि
[illegible]व्हावें ॥ सार्थक करावें संसाराचें ॥ ९ ॥ ऐसी ही उत्कंठाव-
भा

हूतमाझेमनीं ॥ म्यायेंजाळीभेटीतुजसींआजी ॥ १० ॥ ज्ञानदेव
म्हणेपुरवीमनोरथ ॥ करावेमुहूर्तेप्रयाणासी ॥ ११ ॥ ॥ ६७ ॥

अभंग ३.

ऐसेंऐकोनीयांबोलणेंनामाविच्यारीमानसी ॥ म्हणेकायघ्यावेंगा
सीमतीवचन ॥ १ ॥ मगविठोबाचेपायआठवीलेमनीं ॥ बोलेअ
मृतवचनीतयाप्रती ॥ २ ॥ सर्वसुखमजआहेपांडुरंगी ॥ म्याजा
वेंकवणालागींकवण्याठायां ॥ ३ ॥ आहिक्यपरत्रमजचाडना
हींसर्वथा ॥ नलगतीपुषार्थमुक्तीच्यारी ॥ ४ ॥ रंकहोउनीयांपंढ
रीच्योहूटा ॥ राखेनदारवंटामहाद्वारीं ॥ ५ ॥ यासकारणेंश
रीरकर्वतीफोडीलें ॥ दुर्जयतोडीलेमायाजाळ ॥ ६ ॥ त्रिभुव-
नीचेवैभवसांडोनियांदूरी ॥ जालोंसेभीकारीपंढरीचा ॥ ७ ॥ क-
ल्पतरूचीछायाकामधेनूचेंदूमतें ॥ संपूर्णआइतें सर्वकाम ॥ ८ ॥
वीठोबाचेपाईंकायमजउणें ॥ परीवासनाचीमनेंगिळिलीमाझी
॥ ९ ॥ पाळीलापोशीलाजन्मोनीजयाचा ॥ वीकीलाकायावा-
चामनेंत्यासी ॥ १० ॥ नामाम्हणेस्वामीवीठोबासीपुसा ॥ आज्ञादेइ
लशीरसाधरीनत्याची ॥ ११ ॥

अभंग ४.

ज्ञानदेवम्हणेभलाभक्तराज ॥ कळलेंगौप्यगुजसर्वतुझें ॥ १ ॥
धीरआणीचतुरसर्वस्वेंउदार ॥ साजेतुजअधीकारप्रेमभक्ती
॥ २ ॥ धन्यतूंसंसारीभक्तीभावशीळ ॥ साधीलेंतु वांकेवळें
भक्तसुख ॥ ३ ॥ देऊनीआलिंगननामाधरीयेलाकंठी ॥ पं
ढरीरीचरणरज ॥ ४ ॥ राऊळाभीतरीचलाजाऊंवेगें ॥ क
ज्ञामागोंदोघेतीर्थयात्रे ॥ ५ ॥ सत्वरउठोनींआलेस्वामीज
वळी ॥ मस्तकठेवीलाचरणावरी ॥ ६ ॥ जीवींचानिजभावो
सांगेज्ञानदेवो ॥ ऐकोनीपंढरीरावोहांसिन्नले ॥ ७ ॥ म्हणेतू
ज्ञानबीळाचिद्रूपकेवळ ॥ कुळात्यनिर्मळस्फटिकजैसा ॥ ८ ॥
महत्वतीर्थरूपदूचीनीरंतर ॥ असतांहावीच्या [illegible]

येरुह्मणेत्यासीबोळिलेतीवरवें ॥ परिसार्थककरावेंयादेहानें ॥ १० प्रसंगेनाम्याच्संगतीकरवध्यावें ॥ ह्मणोनी ज्ञानदेवेंधरिलेंच ण्या ॥ ११ ॥ ॥ ७ ॥ अभंग ५.

मगहांसेनीपंढरीनाथपाहेनाम्याकडे ॥ ह्मणेनवडेकेवढेंमा गुडें ॥ १ ॥ प्रत्यक्षपरब्रह्ममूर्तीज्ञानेश्वर ॥ करीतसेआदर संगतीचा ॥ २ ॥ ऐसेंभाग्यजेणेंसवैंस्वेंसाधावें ॥ तरीचजन्मावें विष्णुदासा ॥ ३ ॥ जावेंस्वस्तीक्षेमयावेंवीग्रवत ॥ करावेंस्वहीत कळेलतेसें ॥ ४ ॥ सर्वभावें आम्हांविसरूनपडावा ॥ लोभअ सोंयाचामजवरी ॥ ५ ॥ परीयेसीज्ञानराजाबोलेजगज्जीवन तूंतवसर्वज्ञस्वरूपमूर्ती ॥ ६ ॥ परीएकमागणेंआहे तुजप्रती ॥ आठवणाचित्तीअसोंद्यावी ॥ ७ ॥ हेंकृपेचेंपोसणेंमाझेंआवड तें ॥ ह्मणजीआपरतेंकरीकदा ॥ ८ ॥ परीतुवांसाकडेंघातलें सर्वथा ॥ दाटलेंअवस्थाह्रदयमाझें ॥ ९ ॥ आरुषसावडेंनामें माझेंविडें ॥ मागेंमागेंपुढेंसांभाळावें ॥ १० ॥ नानमूकतुवांजा णावोजीवींची ॥ मजचिंतायाचीवाटेयोर ॥ ११ ॥ मगनामयाचा हातधरोनीश्रीपती ॥ देतअसेहातींज्ञानदेवा ॥ १२ ॥ रानींवनीं जनींवीसंबसीह्मणी ॥ धाडितोंदेखोनीआतेंतुझें ॥ १३ ॥ चर णींठेवोनीमाथानीघतेझालेदोघे ॥ आलेचंद्रभागेकेलीस्ना नें ॥ १४ ॥ पुंडलीकाचेचरणवंदूनियांनामा ॥ उतरलेभीमापै लतीर ॥ १५ ॥ अभंग ६.

तीर्थयात्रेमतीबोळवीलानामा ॥ आलेनीजधामादेवराव ॥ १ ॥ चरणमहाद्वारायारुक्मादेवीआली ॥ श्रीमुखन्याहाळीभरोनी दृष्टी ॥ २ ॥ तंवतेनीडारलेनयनस्वेदेंभीजलेंवदन ॥ ह्रदयझा लेंपूर्णकरुणारसें ॥ ३ ॥ बापकृपेचासागरुसखयाचासरवतरु ॥ आनेत्रोभापरुदीनालागीं ॥ ४ ॥ चरणीठेउनीमाथापुसेजगन्माता ॥ आजीकांअवस्थाविपरीतदेखो ॥ ५ ॥ म्हणेवारतेंजड्ममारीना मयाचावियोगें ॥ दाटलेंउद्वेगेंचित्तमाझें ॥ ६ ॥ कवणयासकरवें

स्थीरनराहे हेंमन ॥ केव्हां डोळां देखेन प्राण माझा ॥ ७ ॥ इष्टमि त्रबंधूमायबापसखा ॥ हे नामें मज देखा ठेविलीं तेणें ॥ ८ ॥ तो कैसा मजवीण राखेल आपुला प्राण ॥ हें चीत्ता दारुण वाटे मज ॥ ९ ॥ तंव ती महामाया म्हणे जी यादवराया ॥ म्हणी तुमच्या नाम्या इष्टीला गो शोक मोहें दुःखक्षण माजी जळे ॥ तें जीवन त्या जवळी नाम तुमचें ॥ ११ ॥

अभंग ७.

माझे भक्त मज अनुसरले चित्तें ॥ त्या होती पंढरीये तें मज आणीक नाहीं ॥ १ ॥ व्यक्ती सये पेणें मज तयाचीये आवडी ॥ युगायुगीं मोठी हे चीमिरवी ॥ २ ॥ त्याचेनी कृतार्थ आसे मी पूर्णकाम ॥ ते माझे परम प्राण सखे ॥ ३ ॥ ते माझे आश्रम मी त्यांचा विश्राम ॥ जीहीं रूप नाम केलीं मज ॥ ४ ॥ मी त्याचा सोयरा ते माझे सांगाती ॥ करीं त्यासी येकांती सुखगोष्टी ॥ ५ ॥ जी हीं तनुमन प्राण लावीला मजकडे ॥ मी तयां आवडे जीवाहोनी ॥ ६ ॥ ते माझे भाग्याचे अधिकारी विभागी ॥ वैकुंठ त्या लागीं वसतें केलें ॥ ७ ॥ त्याचें गुजगोप्य मीची येक जाणें ॥ माझी मेमखुण कळली तया ॥ ८ ॥ मनाची साउली करोनी यामातें ॥ भोगिती आतां ते सर्व सुख ॥ ९ ॥ आपुलीया चीकीर्पेंवी राजे गमस्ती ॥ परी कीर्णें न होती आनजेवी ॥ १० ॥ तैसे माझे दास मज माजी उदास ॥ असती समरस दुजेन वीन ॥ ११ ॥ मी तो भक्तरूप भक्त माझें स्वरूप ॥ प्रभा आणी दीप जयापरी ॥ १२ ॥ हे रुकणाअनुभवी जाणती ते ज्ञानी ॥ ज्या नाहीं आपणी कास त्याची ॥ १३ ॥ त्याचीये चरणींचे रज रे माझे नामे ॥ जे सांडीले रजतमें सत्वशीळ ॥ १४ ॥ त्याचे भेटी लागीं हृदय माझें कळवळे ॥ कैं देखेन डोळे भिवती माझे ॥ १५ ॥

अभंग ८.

तंव तें आवडतें भक्त अंतरंग आपुले ॥ देवें बोलाविले येकांतासी ॥ १ ॥ म्हणे त्यांना [illegible]

आदेखतांचीदृष्टीमाझेंमननीचें॥ वाटेलापालावेंहृदयामाजी॥
३॥त्याचेनिळोभेंमनमाझेंमोहीलें॥ अखंडराहीलेंत्याचेपायीं॥४
मजपरतेंदुजेंनेणेंतोनामा॥ निसमाझ्यामेमापटियेत्यासी॥५॥
भीमकाजेकेवारीक्षणावितांवारेलाज॥ परीम्यानाहींकाजकेलें
त्याचें॥६॥धर्मअर्थकामत्यानाहींदीधले॥ जन्मोनीबांधलेसेवारु
णी॥७॥तेणेंआपुलेंनीजपुरुषार्थेंजिंकीलासंसार॥केलामत्सम-
त्सरदेशधडी॥८॥लोभदंबदूरमायामोहवेरी॥घातलेंतोडरीका
मक्रोध॥९॥तोनमनींआणीकदेवानकरीत्याचीसेवा॥मजपु
रताचीभावनाहींत्यासी॥१०॥तेमार्गींशीणलेंअसतीलकोमाइ
ये॥सुखदुःखआपुलेंसांगेलकवणा॥११॥त्याचीयाजीवींचेंमी
चीजाणेंसर्व॥हामाझाअनुभवआहेत्यासी॥१२॥तेमाझेआव
डतेदासअंतरंग॥त्यजीलासर्वसंगमजचीलागीं॥१३॥देखोनीते
आवडीअभिलाषवाटलें॥सर्पेंसंदालेसकळभक्त॥१४॥परीसा
भागवतआनंदेंमात्त॥लोटांगणीयेतगरुडापरी॥१५॥ ६॥

अभंग ९.

ऐसेंसुखरूपदोघेंचालतातीमार्गीं॥ परीचित्तपांडुरंगींनामयाचें॥
१॥क्षणक्षणावासपरतोनीपाहे॥वीयोगनसाहेपंढरीचाम्हणे
कांगाकेशीराजाबोळवीलेंमातें॥नयेसीचसांगातेंसांभाळील॥२
चिंतातुरथोरपडीलोंयेपरजनीं॥नदीसेमाझेकोणीजीवलग॥४
॥फुटोनीहृदयहोतीदोनीभाग॥बहुतउद्वेगवाटताती॥५॥तूं
माझीजननीतूंमाझाजनीता॥तूंबंधूचुलतापंढरीराया॥६॥
तूंचिइष्टमित्रतूंचीगणगोत॥तूंचीकुळदेवतआवडते॥७॥तूं
चीमाझेंहृमतूंचीमाझेंतीर्थ॥तूंचधर्मअर्थकामदेवा॥८॥तूं
चीज्ञानवस्तुतूंचीमाझालक्ष॥तूंचीमाझासाक्षस्वभावाची॥९॥
[illegible]वकीदरीकेंहेंमाझेबोलणें॥तूजवांचूनीजाणेंकवणदूजा॥१०
॥नामाम्हणेआपुलेंअनाथासांभाळी॥येऊनीहृदयकमळींराहे
माझ्या॥११॥ ॥६॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥

अभंग १०.

ज्ञानदेवम्हणेपरियेसाविष्णुदासा ॥ तूंसुसंतोषापात्रहोसी ॥
१ ॥ प्रेमाचाजीव्हाळातुझ्याहृदयींआला ॥ तूंकाबेळोवेळा
खंतीकरिसी ॥ २ ॥ वीचारीसावधहोऊनीभक्तराजा ॥ सुखानं
दूतुझातुजपाशींजवळी ॥ ३ ॥ मीनेणेंज्ञानगतीनेणोयोगयुक्ती
॥ नदेखेवीश्रांतीगेकेवीण ॥ ४ ॥ सर्वभावेंमजतेचीरूपआवडे
जेंपुंडलीकापुढेंउभेंअसे ॥ ५ ॥ तोमाझाविठ्ठलुदावीदृष्टीभरी
आसमीनकरींआणीकाची ॥ ६ ॥ व्यापकुविठ्ठलुआहेसर्वदे
शीं ॥ जरीसांडोनीयांपाहासीभेदभ्रमू ॥ ७ ॥ तोनाहींऐसाठा
वउरलाअसेकवण ॥ सर्वत्रसंपूर्णगगनजैसें ८ कायावाचाम
नेंमजतोचीव्हावा ॥ गीतीगातांजीवासुखवाटे ॥ ९ ॥ एकावा
श्रवणीपाहावातोचीनयनी ॥ १ ॥ नवजावाजवळोनीदूरकोठें ॥
जें अक्षर अव्यक्तदेशकाळरतही ॥ ज्ञानीउपासीतसोहंभावें
॥ ११ ॥ सर्वइंद्रियांसहीतआवरूनीचित्त ॥ योगीतीअद्वैतनि
त्यसुख ॥ १२ ॥ सर्वसुखमजआहेत्याच्यापाईं ॥ आणिकाच्या
चाहींनपडेकदा ॥ १३ ॥ तेथेंमाझेंमनरंगलेंसेभावें ॥ सुखयेणें
जीवेंदेखिलेंडोळां ॥ १४ ॥ सर्वांगतसंपूर्णसर्वकाळआसणें ॥ हो
णेंजाणीजाणेंनाहींजया ॥ १५ ॥ तेतुजमाझारीतूंतयामाझा
री ॥ अनुभवींनिर्धारींठेउनीमनां ॥ १६ ॥ नमनीं नमनील टिकी
हेंकाहाणी ॥ जळधरावांचोनीचातकजैसा ॥ १७ ॥ तैसेंमाझेंम
नआरेरात्रंदिवस ॥ पंढरीनीवासजीवनमाझें ॥ १८ ॥ ऐसेंऐ
कोनीबोलणेंम्हणेज्ञानदेवो ॥ धन्यतूंज्ञानाचायेकबोध ॥ १९ ॥
सांम्हणेमाझासुखाचाविसावा ॥ आवडेयाजीवापंढरीराया
२० ॥ ॥ ६ ॥

अभंग ११.

भक्तभगवंतबहुसालऐकीले ॥ बहुहोऊनीगेलेहोतीपुढें
परीनामयाचेंबोलणेंनव्हेहेंकवीत्व ॥ हारसअद्भुतनीरोप
हेंसुखविश्रांतीनाहींहोकल्पांतीं ॥ वीचारावेंसं तीदूरा

होतुशास्त्रवक्तेविपत्तीचेमायें ॥ होतुंबहुश्रुतबुद्धीवंत ॥ ४॥
होतुंकर्मनीष्टवीधींचेउद्भट ॥ होतुसर्वश्रेष्ठपूज्यलोकां ॥ ५॥ हो
तुंकळावंतकविलकुशाळ ॥ होतुकाबाचाळचतुरतेचे ॥ ६॥ हो
तुकामा ठक होतुकासाधक ॥ होतुकावाचकग्रंथाकार ॥ ७ ॥ होतु
आत्मज्ञानी होतुनीजध्यानी ॥ होतुवज्ञासनीबैसकेचे ॥ ८ ॥ हो
तुयोगयुक्त होतुजीवन्मुक्त ॥ होतुकावीरक्तसर्वसंगी ॥ ९ ॥ ऐ
से होतुकासमाधानसंपन्नसर्वज्ञ ॥ परीमीनमनीतुजवीणविष्णु
दासा ॥ १०॥ हेरकणजाणतायेकपंढरीरावो ॥ रुक्मादेवीनाहो
श्रीवीठ्ठल ॥ ११ ॥

अभंग १२.

ऐसेंनित्यानंदभरीतकमीताती मार्गे ॥ हृदयींतोअनूरागआव-
डीचा ॥ १ ॥ प्रेमेंवोसंडीतकरितीस्वहीतगोष्टी ॥ दावीतीकसो
टीअनुभवाची ॥ २ ॥ व्यापतेंस्फुरवृत्तीहोतसेअनीवार ॥ ब्र-
ह्मरसपुरवोसंडत ॥ ३ ॥ ज्ञानदेवम्हणेपरीयेसीनामया ॥ अ
द्वैतआत्मयाप्रेममूर्ती ॥ ४ ॥ भक्तिभाव्यतुवांजोडीलेअवीना
श ॥ सांगपांसेविलासमार्गत्याचा ॥ ५ ॥ कैसातोसाधावासांगे
भजनवीधी ॥ कैसीमनबुद्धीसत्वशीळ ॥ ६ ॥ कैसानिर्वीकारध्या
नाचाप्रकार ॥ हासर्वहीविचारसांगेमज ॥ ७ ॥ कैसेंतेंश्रवणकैसें
तेंमनन ॥ कैसेंतेंनीजध्यासनदृढहोय ॥ ८ ॥ कवणतेभक्तीक
वणतेधृती ॥ कवणतेविश्रांतीदावीमज ॥ ९ ॥ बहुउत्कंठतया
स्फुरवाकारयें ॥ तेंभजपारणेंकरवीं आजी ॥ १०॥ सांगीहाअनुभ
वोसाधनउपायो ॥ वीनवीज्ञानदेवोनामयासी ॥ ११ ॥ ७॥

अभंग १३.

परिसोनीतेगोष्टीघालीचरणमीठी ॥ दाटलेंसेकंठींसद्गदीत
॥ १ ॥ कृपेचेपोसणेंमीपंढरीरायाचें ॥ येवढेंभाग्यकैंचेंजाणी
वेसेंमज ॥ २ ॥ नव्हेबहुश्रुतनव्हेज्ञानशीळ ॥ दासमीदुबळेंवे
णावाचा ॥ ३ ॥ नेणेतेंनेणेंतेंकांहींचमीनेणातें ॥ म्हणोनीदेवेंतु
मनेंनीरवीलें ॥ ४ ॥ येतांजाताहातदृढधलातुमचाकरीं ॥ घातलें

अभारीमायबापें ॥ ५ ॥ आतांयाचेनीकृपावसेयईलबाचे
सरीसें ॥ केलेंकांहीं तेंसेंनीवेदीन, मातुसदेखणेंकरीजेअंनतेजें,
तैसेंज्ञानमाझेंस्वामीमती ॥ ७ ॥ कल्पतरूशाखकंकृपणाचेद्वारीं,
कांदैन्यमाकीघोरीकामधेनु ॥ ८ ॥ तेसीतुमचीयाच्यामजदीन
मती ॥ नकळेकाकरातीसमर्थांची ॥ ९ ॥ मातेचीयास्नेहेंबाळक
बोबडें ॥ खेळवीलाडेंकोडेंनेणेलाजो ॥ १० ॥ नामाम्हणेऐसेंतु
ह्मीमाझेंकौतुक ॥ करुनीसुखेंसुखवाढवीतां ॥ ११ ॥ ॥ ६ ॥

अभंग १४.

ज्ञानदेवम्हणेशंकानधरीजेमनी ॥ दृष्टीदूजेपणीनठेवावी ॥
१ ॥ सुखेंसुखध्यावेंअनुभवोनीअनुभवावें ॥ आहेतेंआघवें
ब्रह्मरूप ॥ २ ॥ त्यासुखाचाअनुभवूकरीसुखरूपा ॥ सुखव
स्तूच्यादीपानामदेवा ॥ ३ ॥ सुखाचीयेताटींसुखचीवोगरी ॥
तुसीहोईलघोरीसुधातुरा ॥ ४ ॥ पंढरीरायाचातूंप्रेमभांडारी,
आशापूर्णकरीमजयाचकाची ॥ ५ ॥ विश्रांतीसीपावतूंची
विष्णुदासा ॥ हाभजभरवसाआहेतुझा ॥ ६ ॥ म्हणोनीहासं
शुधरिलीथोरआशा ॥ झणींहोसीउदासाभक्तराया ॥ ७ ॥ सिं
धुज्ञानीखोलसरसतूझेबोल ॥ आनंदाचीबोलनीतनवी ॥ ८
तेमजसादरऐकवींसत्वर ॥ श्रवणासुधातुरजालेमाझे ॥ जाणी
वनेणीवनतरीचसोभेसर्व ॥ जरीहोयआयुभीववैराग्याचा ॥ १०
॥ ज्ञानदेवम्हणेतूंभक्तअंतरंग ॥ नलगेतुजपांगबहुज्ञाते
॥ ११ ॥

अभंग १५.

ऐसींऐकोनीउत्तरेंप्रेमाआलापोटीं ॥ म्हणेबोलावीतेगोष्टीअ
नुभवाची ॥ १ ॥ येरकर्मधर्मसर्वहीपाल्हाळ ॥ प्रभूचीकेवळजा
णीवेचा ॥ २ ॥ ऐसासंतभेटीनिरळाभाग्ययोगें ॥ जोअथिलावे
ध्यसप्रेमअंकुं ॥ ३ ॥ भजनातयाचावाटेमजगोड ॥ येरतेंक
वाडयेणेंवीणा ॥ ४ ॥ नवनतेंन्मूतानदेखेगुणदोष ॥ अंतरीं
प्रकाशआनंदाचा ॥ ५ ॥ येरतेंदांसीकजाणावीमायावी ॥ वि

श्वासमीजीवीनधरीं त्याचा ॥ ६ ॥ ध्यानतयानावभिविकारनीके,
जेविरवींमाझ्यादेखेवीठेवासी ॥ ७ ॥ अखंडत्व दयांतेचीआठ
वण ॥ साजीरेसमचरणाचीदेवरी ॥ ८ ॥ नादींलुब्धजैसेआसक्त
हरण ॥ जायवीसरोनदेहभाव ॥ ९ ॥ यापरीतल्लीनइंद्रारवेमन,
यानावेश्रवणआवडीचे ॥ १० ॥ वेचसाईनिजठेऊनीरूपण ॥
आमानेंचीननसर्वकाळ ॥ ११ ॥ यापरीअखंडस्तहीनवीचार
ण ॥ करीजेतेमननसत्वशीळ ॥ १२ ॥ परपुरुषीजैसीआसक्तव्य
भिचारीणी ॥ नलगेतीच्यामनींकामधाम ॥ १३ ॥ कीटकीभृंग नरी
तैसेंजैसेंअनुसंधान ॥ नीकेनिजध्यासनयेकवीध ॥ १४ ॥ सर्वभा
वेंयेकविठ्ठलचीध्याये ॥ सर्वभूतींपाहेरूपत्याचे ॥ सर्वहोनोनी
राजसरजतमावेगळा ॥ भोगीप्रेमकळातेचीभक्ती ॥ सत्वासत्वा
गडुअसंगयेकटु ॥ वैराग्यउंचरूयेकनिष्ठ ॥ १७ ॥ प्रारब्धाचाभो
गीनेणेदेहस्मृती ॥ अखंडतेधुनीनिर्विकार ॥ १८ ॥ निर्वासना
मनेंनीजलाभेंसंपूर्ण ॥ नेणेस्वरूपज्ञानकत्याचे ॥ २० ॥ अनुरा सं
गेंगेविठ्ठगाईजेएकांती ॥ यापरतीविश्रांतीआणीकनाहीं ॥ २१
नरीकायावाचामनेंहामाझाअनुभव, सांगितलासर्वआवडीचा ॥ २२
नामाह्मणेहेंत्रीबोलवीलेंतणे ॥ उदारसर्वज्ञपांडुरंगें ॥ २३ ॥ ही

अभंग १६.

पश्चिमेप्रमासआदीकरोनीद्वारका ॥ पाहिल्यासकळीकामोक्ष
पुऱ्या ॥ १ ॥ पंचीपावोनतीर्थेकरोनीसकळीके ॥ अज्ञाकळींपा
तकेंवासनेची ॥ २ ॥ परीपंढरीचेप्रेमनाम्याचेजीवी ॥ माउली
आठवीपांडुरंग ॥ ३ ॥ जीवन्मुक्तदोन्हीभक्तआणीज्ञानी ॥ प
तोनीनेथोनीचेतानीसाणी ॥ दृआक्रांतवनींहोतसेपीडणी,
पडीलाचिंतावनीजीवनाकारणीं ॥ ४ ॥ तंव दृष्टीयेकदेखीला
अवचीता ॥ उदकतेथेपाहतांनलगेअंतु ॥ ५ कवणेपरीयेथे
सूरीघवणी ॥ माणसंतर्पणीवाचवावें ॥ ६ ॥ मगत्यानाम्याप्र
तीबोलेज्ञानदेवमजयेकउपावसाध्यअसे ॥ ७ ॥ लघमीनें

साधवकरुनीतेअवसरी ॥ उतरुनीभीतरीघेतलेंजीवन ॥ ९ ॥
घेउनीउदकनीघालाबाहेरी ॥ मगह्मणेअवधारीनामदेवा ॥ १०
आणोनीजीवनदेईनतुझ्याहातीं ॥ नदीसेअसुगतीआणी
ककांहीं ॥ ११ ॥ पडील्यासंकटीवीच्यारावेंमनीं ॥ सांडावीआय
णीअभिमानाची ॥ १२ ॥ आतातोविठ्ठलुसर्वनीरंतरी ॥ नीरोप
देह्मडकरीउदारजाला ॥ १३ ॥ आतातोंविठ्ठलुअसतांसर्वदेहीं,
मासीकाय्यनाहींचिंताव्यासी ॥ १४ ॥ नामाम्हणेधीरकरावानावे
क ॥ दावीनकवतूकस्वामीजवळी ॥ १५ ॥ ॥ ६ ॥

अभंग १७.

मगलाउनीयांनेत्रनिर्धारुपैलकेला, हृदयीआठवीलाकेशीराज १
इष्टमित्रबंधूसोयराजननीजनकू ॥ नेणेमीआणिकूतुजवांचो
नी ॥ २ ॥ येईपंढरीरायामजलागींधांवतु ॥ ह्मणीपाहसीअंतुह
पाकुचा ॥ ३ ॥ तुझीयेमूर्तीचीबहुखंतीवाटली ॥ आसवेंदाट
लीनेत्रकमळीं ॥ ४ ॥ धरोनीधीरजीवाफेकारीतोधावा ॥ येमा-
झ्याकेशवामायबापा ॥ ५ ॥ कायावाचामनेंनटळोंचरणासी ॥
तोमीशरणआणीकासीजाउंकवणा ॥ ६ ॥ जन्मोनीपोषणतु
झाचीह्मणती ॥ मजमोकळीतांअंतीलाजकवणा ॥ ७ ॥ अना-
थाकेवारीनामाचीआयणी ॥ वणीजेपुराणींकीर्तीतुझी ॥ ८ ॥ ते
कायलटीकेंकरीसीलआजी, आजुनीतुजमाझीकरुणानये ॥ ९ ॥
गजेंद्राकारणेंजावेगींधांवणें ॥ केलेंतुवांकवणेकळवळोनीं ॥ १० ॥
द्रौपदीचेआकांतीयेसीसोडवणें ॥ तेमजकारणेंविसरलासी ११
येनानीरवीलेंज्ञानदेवाप्रती ॥ दिल्हात्याचेहातींहातमाझा १२
तोतुकैसामजल्यागींकरीसीलउदास ॥ धांवकांसावीसयोरअ
लों ॥ १३ ॥ सर्वभावेंतूंमजलागींलोभापर ॥ मीतुझाडिंगरअ
वडता ॥ १४ ॥ नामाम्हणेहासेंजालेंपिसपणें ॥ नकरींमजदी
नाचेंआव्हेरण ॥ १५ ॥ अभंग १८.

नवनीजम्भूवर्नाघुवैकुंठीसरवेंपंढरीनाथ ॥ नित्यजावोंआतेंनिज

भक्ताचे ॥ १ ॥ कृपेचा वोरस होता देवा पोटी ॥ तेची करी गोष्टी रु
क्माईसी ॥ २ ॥ म्हणे क्षेम माझा नामा या वायक वेळे ॥ मग
मी जीवा वेगळे जाऊं नेदी ॥ ३ ॥ आजि माझा डावा कां वोलवतो
लोचन ॥ करीतसे स्फुरण वाम बाहु ॥ ४ ॥ उद्वेग उपसर्ग वाटता
ती जीवा ॥ कोण्या जीव लगा जीवा जाले कष्ट ॥ ५ ॥ वाजतां वारा
न लागावा राजसा ॥ माझ्या विष्णुदासा भावीकासी ॥ ६ ॥ वारे
तान भूक जालीसा पीडणी ॥ तरीच माझ्या मनी ऐसी दशा ॥ तवं
ती विश्वमाता विच्यारी नावेक ॥ तंव अवची नाशोक पडिला कानीं
॥ म्हणे तुष कांत नामा करीतसे धांवा ॥ वेगी जाऊनी देवासी भाव्ला
वें ॥ ९ ॥ तव गडमडीत कूप उदकें बोसंडला ॥ कल्पांती खवळला
सिंधू जैसा ॥ १० ॥ तंव तो आर्तव धूएं कोनी उन्हकावचन ॥ मना
चेनी मन वेगू केला ॥ ११ ॥ तें देखोनी ज्ञानदेव म्हणे झाले आजि
व ॥ कैसा कृपाळु याद्व केला येणें ॥ १२ ॥ सावध करोनी दिल्हें आलिं
गन ॥ जीवेंनी बलोण उतरीलें ॥ १३ ॥ तव येरें चरणा वरी ठेविला
माथा ॥ म्हणे आहे चिंता विठोबासी ॥ नामा म्हणे मासे बहुत कष्टु
खीले ॥ तें देखेन पाउलें वीटेवरी ॥ १५ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥

अभंग १९.

योगी परम ध्यानीं बैसलीया जाणा ॥ कांहीं या वेमना विश्रांती तुप
जे ॥ १ ॥ तुजवीण दुसरें कांहींच नाठवे ॥ लागली तुझी सवे विष्णु
दासा ॥ २ ॥ कवण कुळीं तुज जन्मलासी नाम्या ॥ केशव परमात्मा तु
ज जवळी ॥ ३ ॥ धेनु वसे वनी वत्स असे घरीं ॥ चित्त तयावरी ठेऊ
नीच रे ॥ ते तया देखोनी संतोषली मनी ॥ तैसा तुझा गुणी वोल्हा
वलों ॥ ५ ॥ तीर्थयात्रे जाणे न लगे कांहीं कारणें ॥ ऐकोनी तुझें गा
णें स्वरूप ॥ ६ ॥ वेडावल्या श्रुती शास्त्रें आणी पुराणें ॥ योगीं
यांची ध्यानें विसर्जिलीं ॥ ७ ॥ तुझें प्रेम सोडावें आणी मनें कोठें
जावें ॥ जावोनीयां पाहावें काय तेथें ॥ ८ ॥ समाधी सोहळा लवुस
सवैराग्य ॥ ते तुवां आम्हालागी आणीयेले ॥ ९ ॥ ऋषी गण गंधर्व

ब्रह्मादीकसर्वं ॥ ठसीताती ठावअरूपाचा ॥१०॥ तो तुवां आम्हा
सन्मुख उभा केला ॥ चरणासी लागला ज्ञानदेव ॥ ११ ॥ ॥ ७ ॥

अभंग २०

तीर्थे करोनी यां नामा पंढरीये आला ॥ जीवलगा भेटला वीठोबा
सी ॥ १ ॥ सद्गदीत कंठ वोसंडला नयनी ॥ घातली लोळणी चर
णावरी ॥ २ ॥ ह्मणे शीणलों पंढरिराया पाहे रूपा दृष्टी ॥ थोर ह्मा
लों हिंपुटी तुजवीण ॥ ३ ॥ अज्ञानाचा भाग होता माझे मनीं ॥
हिंडविलों ह्मणोनी दारोदारीं ॥ ४ ॥ परी पंढरीचें सुख पाहतां को
ठि नाहें ॥ स्वर्गी ही परी कोठें न देखें ची ॥ ५ ॥ उदंड तीर्थांची ऐ
कोजाय थोरी ॥ नि मा माझे वोरी चंद्रभागे ॥ ६ ॥ म्हणोनी चर-
णाची ठाकोनी साउली ॥ आलों मज सांभाळी मायबापा ॥ ७ ॥
तया देवाची वासन पाहातां माझे नयन ॥ न करती पूजन न करवे
चें ॥ ८ ॥ तेणें पंथें माझे न चलती चरण ॥ नायकती श्रवण की-
र्तीयाची ॥ ९ ॥ करीं नदीं जेणें कर नाहीं ठेवीले ॥ न देखे पाउलें
वीटेवरी ॥ त्या तें म्हणता देव लाजे माझें मन ॥ ते कष्ट दारूण क
वणा सांगु ॥ ११ ॥ कूंचे गरुड ठके न देखे पताका ॥ त्या देवाची शं
का वाटे थोर ॥ १२ ॥ त्याचे गावीं नाहीं वैष्णवांचा मेळु ॥ न देखें
सुकाळु हरी कथेचा ॥ १२ ॥ हे जेथें न देखें तेथें खंती वाटे जीवीं ॥
तेवेळीं आठवी रूप तूझें ॥ १३ ॥ इष्टमित्र बंधू तूं कूळदेवता ॥ ना
मा म्हणे आवडता प्राण माझा ॥ १४ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥

अभंग २१.

मग केशव ह्मणे नाम्या खंती वाटे माझ्या जीवीं ॥ निद्रा लागे नय
नी पाहातां वाट ॥ १ ॥ तुजवीण उद्वस वाटे ही पंढरी ॥ न पडे स्म
रणभरीं विसर तूझा ॥ २ ॥ डोळीयावेगळा न वजे कोठें दूरी ॥ ची
त्त मज वरी ठेऊनी राहे ॥ ३ ॥ तुज माझी सर्वें मज तूझी आवडी,
सुखासी न सोडी मोडीजे शी ॥ ४ ॥ तैसे तुम्ही आम्ही येकमेकामा

ा॥ त्यारीतांसहजींदूजेंनाहीं॥५॥येतयाजातयापुसेतु
गोष्टी॥म्हणेमाझेनामेंदृष्टीपडिलेहोते॥६॥वाटेतानमु
रूपीडिल्यात्याजाणेकोण॥येकामजवीणगुजत्याचें॥७॥रा-
मेंद्रिवसखेदूकरूनीआपुल्याजीवा॥ असेलमाझाधांवाफो
करीत॥ ॥ ८ ॥ ॥मजवीणकोणाचीयेसाउलीयेबैसे
ल॥कोणत्यापुसेलशीणभागु॥९॥सनापेंसांगेशीणलेमंज
वीण॥कंठींधरीलाप्रेमामजलागोनी॥१०॥धरोनीहनुवटी
दील्हेंआलिंगन॥कुर्वाळोनी वदननेत्रपुत्री॥११॥मगका-
ढोनीकंठीच्यासुमनतुळशीमाळा॥घातलीयागळांनामया
च्या॥१२॥सर्वांगसुंदरपाहेकृपादृष्टी॥पुसेजीवींचीगो-
ष्टीकृपासिंधू॥१३॥निवृत्तीज्ञानेश्वरसोपानखेचर॥नरहरी
सोनारआदीकरोनी॥१४॥समस्तभक्तमीळोनीलोटांगणीयेती,
आलिंगनदेतीनामयासी॥१५॥अनिवारसुमनेंवर्षतीसुरवर,
गगनीजयजयकारशब्दहोती॥१६॥ऋषीगणगंधर्वमीळोनी
सकळीक॥येतीदृष्टीसुख घ्यावयासी॥१७॥तंवरुक्माईआर
तिघेऊनीआलीवेगें॥वोवाळीलेदोघेदेवभक्त॥१८॥कवतुकें
नाम्याचीधरिलीहनुवटी॥पाहेकृपादृष्टीघडियेघडिये॥१९॥

अभंग २२.

मगकेशवम्हणेनाम्याधन्यतुजफावलें॥बरवेंतुवांकेलेंआत्म
हीत॥१॥पुण्यपावनतीर्थेंपाहिलींसकळीक॥प्रक्षाळीलींपा
तकेंवासनेची॥२॥धन्यतुवांकेलेंजन्मोनीसार्थक॥शोकमोह
दुःखनीवारीलें॥३॥तीर्थयात्राफळव्हावयासंपूर्ण॥करींकाउ
द्यापनविधीयुक्त॥४॥केलीयाकर्मचेंहोईलसार्थक॥सांगेन
तेंएकवचनमाझें॥५॥महासुक्षेत्रवैकुंठभूमीवरी॥विख्या
तपंढरीभूवैकुंठ॥येकसीतअन्नदीजेद्विजमुखी॥राहेसदासु
खीकल्पवरी॥७॥क्षेत्रवासीभावेंपूजावेब्राह्मण॥षड्रसभोज
नद्यावेंत्यासी॥८॥सुगंधचंदनसुमनतुळशीमाळा॥समर्पी

तांबूलासदक्षणा ॥ ९ ॥ ऐसेंबोलोनीयांनामाधरीयेलाकरीं ॥ राउळा
भीतरींघेउनीगेला ॥ १० ॥ मगरुक्माईसीसांगेवैकुंठींचाराणा ॥ आ
जीआराधनानामयाची ॥ ११ ॥

अभंग २३.

तंवतेजगन्माता म्हणेजीरूपावंता ॥ कर्त्ताकरवीताकोणयाचा ॥
हातुमचादासआहेअंतरंग ॥ काययाउद्वेगकरणेंअसे ॥ २ ॥ स
र्वेग स्याचा लागेचालवणें ॥ ऋणवेकेलेंयेणेंजन्मोजन्मीं ॥ ३ ॥
तुल्यापरतेयासीजीवलगसोयरे ॥ कोणआहेदूसरेंलोकापरं ॥
हृदचरणधरोनीराहीलाअंतरी ॥ जालासेअधीकारीसर्वस्वा-
चा ॥ ५ ॥ जन्मोनीयांयेणेंजोडीलेंजेंकांहीं ॥ तितुकेंतुमच्यापा
ईंनिक्षेपिलें ॥ ६ ॥ म्हणोनीयाचेंकोडकरावेंपरीपूर्ण ॥ व्हावेंउत्ती
र्णऋणासीं ॥ ७ ॥ मायबापेंयाचीं सर्वजीवलगेंसांडोनी तु
मच्यासंगेंधरीलेंसुख ॥ ८ ॥ म्हणोनीयाचेंहीतलागेंवीच्यारावें
उचीतकरावेंदेवराया ॥ ९ ॥ आपुल्यादासाचासंभ्रमसोहळा ॥
करावागोपाळाबीदतुमचें ॥ १० ॥ रुक्माईम्हणेहाभाग्यवंतना
मा ॥ नकळेयाचाप्रेमानित्यनवा ॥ ११ ॥ ॥ ६ ॥

अभंग २४.

आतांजावेंवेगानामयाघेऊनी ॥ सांगावीआवतणींब्राम्हणांसीस-
कळकामपूर्णअसतीतुमच्यापाईं ॥ वीचारावेंकांहींनलगे देवा २
कार्यकारणजाणेतुमच्याकृपादृष्टी ॥ सदासुखवृष्टीहरिचादास
॥ ३ ॥ मगनामयाचाहातधरोनीपंढरीनाथ ॥ निघालेअक्षतघाव
यासी ॥ ४ ॥ निवृत्तीज्ञानेश्वरजनमीत्रसोपान ॥ सावताजाल्हा
णघेऊनीसरीसे ॥ ५ ॥ चोखामेळावंकाकाठीकरपुढें ॥ दोहींभा
ईंदेवडेसनकादीक ॥ ६ ॥ नामयाचेपाठीचालेकेशीराज ॥ लाग
वयारजचरणत्याचे ॥ ७ ॥ आपुल्यादासाचासिद्धीन्यावापण ॥
म्हणूनियांयजमानजालादेव ॥ ८ ॥ तेणेंमीसंकरीतसेस्तेत्रप-
दक्षिणा ॥ आर्थितांब्राम्हणपरमप्रीती ॥ ९ ॥ ऐसाअनाथाचा

नाथदीनाचागोसावी ॥ आवडीनित्यनवीशेवकाची ॥ १० ॥ तो
यानामयाचाऋरवाचाशृंगारुं ॥ रुक्मादेवीवरुश्रीविठ्ठलु ॥
११ ॥ तवतेआल्याग्नीपंडीतअग्नीहोत्री ॥ येकम्हणावीतोश्रो
त्रीसदा ॥ १२ ॥ आम्हासीहीनाहीतुमचेस्वरूपज्ञान ॥ अपू
र्वदर्शनदेखिलेंआजी ॥ १३ ॥ परीसऋरवाचेंपारणेंकरवीलेंया
रूपें ॥ तेणेंश्रीतीधतापनीवारीले ॥ १४ ॥ कवणवृत्तीचा
वीजेव्यापार ॥ योजीलेंबीढारकवणेठाईं ॥ १५ ॥ आजीचे
निमित्तकायउपस्थीत ॥ ऐकोनीपंढरीनाथबोलुतेजाले ॥ १६
माझीकूळवृत्तीहरीदासाठाउकी ॥ मजसीवोळरवीतिखटअसे
॥ १७ ॥ मजअसंगासीसंगसर्वकाळयाचाअनंतजन्माचा
ऋणानुबंधू ॥ १८ ॥ साक्षतुमचेनरणाकरूनीबोलेवाचा ॥
मीमैत्रनामयाचाअंतरंगू ॥ १९ ॥ करोनीयास्नानविधीयावेशी
घ्रवत ॥ करावेंसनाथकृपादृष्टी ॥ २० ॥ बीढारतरीआसेराउ
ळाभीतरी ॥ नावसांगोंतरीअनंतजाणा ॥ २१ ॥ जीवीचेंगुज
गोप्यसंतासीपुसावें ॥ निःसंदेहव्हावेंभोजनासी ॥ २२ ॥ ऐसी
तेअमृतवाणीऐकोनीश्रवणी ॥ आनंदलेमनीभूदेवते ॥ २३ ॥
आज्ञादेतीदेवाजावेंनीजमंदिरा ॥ शीघ्रवतकरापाकसिद्ध ॥
२४ ॥ मगरुक्माइसीसांगेसकळवीवंचना ॥ माथिलेंब्राम्हण
सकळीकासी ॥ २५ ॥ कर्मठअभिमानीनोळरवतीमज ॥ देखो
नीयांचोजवाटेत्यासी ॥ २६ ॥ कूळवृत्तीनामपुसीलेमजला
हीं ॥ सांगितलेंम्याहीसर्वत्यासी ॥ २७ ॥ सांगातीसंताचामी
मैत्रनामयाचा ॥ अनंतजन्माचानिटकम्हणोनी ॥ २८ ॥ बी
ढारतरीअसेराउळाभीतरी ॥ सांगरवूणपरीनकळेत्यासी २९
नामतरीअनंतदावीलासंकेत ॥ परीनयेत्याचेंचीत्तआठवण ३०
॥ तंवतेविरवमाताम्हणेजीकृपानीधी ॥ सदाभेदबुद्धीत्याचा
ठाईं ॥ ३१ ॥ विद्यावयजातीकुळाचाअभिमान ॥ त्याकेवींचरण
प्रासतुमचे ॥ ३२ ॥ उदारचक्रवतीभक्ताचावीसावा ॥ त्याचा

नीजभावावेळाईलूं ॥ ३३ ॥ तोभाग्यजोडलावैकुंठीचाठेवा ॥ उजरीजालादेवानामयाच्या ॥ ३४ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ ॥

अभंग २६.

तंवअणीमादीसिद्धउष्यामहाद्वारीं ॥ तीहींसर्वसामोग्रीसिद्धीकेली ॥ १ ॥ सडेसंमार्जनगुढीया तोरणें ॥ शृंगारीलीभूवनेंपरिकीं ॥ २ ॥ म्हणतीकाय पुण्यकेलेंविष्णुदासें ॥ देवालोभपीसेंलावीयेलें ॥ ३ ॥ द्वारींदीपावळीचौकरंगमाळा ॥ अभिन्नवसोंहळाआरंभीला ॥ ४ ॥ हर्षेमंगळतुरेवाजतीविनोदें ॥ भक्तजयजयशब्दगर्जताती ॥ ५ ॥ मंगळमार्जननामया तेंकरवीलें मगआरंभीलेंपुण्याववचन ॥ ६ ॥ देवेंअंगवस्त्रेंआपुलेनीहातेंवाहीलीअनंतेंविष्णुदासा ॥ ७ ॥ सत्यभामाराहीरुक्माईजननी ॥ वेगींअक्षवाणीघेऊनीयेती ॥ ८ ॥ आनंदेंनरनारीकवतुकपाहती ॥ जीवेंवोवाळीतीनामयासी ॥ ९ ॥ ऐसाअपुलीयादासाचा करीसमारंभु ॥ दीनानाथप्रभूकृपासिंधू ॥ १० ॥ धन्यहावेनामाम्हणतीसकळलोक ॥ नेणतीयावेंसकळब्रह्मादीक ॥ ११ ॥

अभंग २७.

मगजालास्वयंपाकस्नानवीधीसारा ॥ सकळांहांकाराजाणवीला ॥ १ ॥ आलेमहाद्वारींदीधलींआसनें ॥ पूजानारायणेंआरंभीली ॥ २ ॥ तवबकळोंम्हणतीदेवपाहावोकैसंजालें ॥ सर्वेस्वनेलेंइहींभक्ती ॥ ३ ॥ रत्नजडीतपाटसत्वर आणीले ॥ वरीदीजबैसवीलेपृथक्कार ॥ ४ ॥ मसाळोनीचरणपुशीलेपीतांबरें ॥ मस्तकींआदरेंतीर्थवंदी ॥ ५ ॥ कस्तुरीचेटीळेदिव्यचंदनउटी ॥ घातलीयाकंठीतुळसीमाळा ॥ ६ ॥ दशांगधुधूपरत्नाचादीपक ॥ वोवाळीनायकवैकुंठीचा ॥ ७ ॥ मगदोहींबाहींपंक्तीमांडिल्याद्वळडी ॥ राहीरुक्माईपरवडीवाढीतसे ॥ ८ ॥ चतुर्विधअन्नेंआथिलेबहुगुणें ॥ षड्रसपक्वान्नेंसर्वांठाईं ॥ ९ ॥ मगसंकल्पसोडीलानामयाचेनीकरें ॥ भक्तजयजयकारें

गार्जिन्नले ॥ १० ॥ भोक्तानारायणलक्ष्मीचापती ॥ म्हणोनी प्रा- णाहोतीघेतल्यावेगा ॥ ११ ॥ भर्ताभोक्ताकर्ताकरवीता आपण, सहजतेथेंपूर्णसकळकाम ॥ १२ ॥ विश्वंभरकृपादृष्टीन्याहाळी त ॥ प्रार्थनाकरीतब्राह्मणाची ॥ १३ ॥ देखोनि तेसमृद्धीहरीरवी लेहीज ॥ जालेंनवलचोजपाहाकेसें ॥ १४ ॥ कोणहाभ्र हस्तकेव्ह डाभाग्यवंतु ॥ नेणवेअद्भुतुमहिमायाचा ॥ १५ ॥ ऐसेंजेविले आनंदेंधालेपरमानंदें ॥ मुखशुद्धीगोविंदेंदिधलीकरी ॥ १६ ॥ कर्पूरेंसहीतसमर्पलिवीडें ॥ करजोडोनी पुढेंविनवीतसे ॥ १७ ॥ ऐसाभक्तजनकृपाळु दीनानाथदयाळु ॥ आनंदेंगोपाळु उभाअसे १८ तयानामदेवेंभूलवीलेंलोभे ॥ वेडावलेउभेचिदानंद ॥ १९ ॥

अभंग १८.

सकळीकनमस्कारकरूनियांदेवराव ॥ सांगेजीवींचाभावतया भ्रती ॥ १ ॥ तुमचेकृपादृष्टीकरावेंभोजन ॥ तेणेंहोईलसंपूर्णब्र तसिद्धी ॥ २ ॥ हेंचीआवडीआहेमाझ्याजीवीं ॥ तेंआजीगोसा वीपूर्णकीजे ॥ ३ ॥ क्षणयेकबैसावेंस्वस्त अंतःकरणें ॥ संकल्पी लेंनारायणें तुळसीदळ ॥ ४ ॥ संतुष्टमानसेंथा तेंअंगिकारा ॥ म गनीजमंदीराजावेंस्वामी ॥ ५ ॥ आजितुमचा साक्षात्लाभाग्य योगें ॥ नाम्यान्याप्रसंगेंघडलीसेवा ॥ ६ ॥ तुम्हींकर्तीजब्रम्हा दीकांपूज्य ॥ सांभाळीलेंमजकृपादृष्टी ॥ ७ ॥ मजनीशाळेबासीतु म्हींकरोनीअवलंबन ॥ निष्कामासीपूर्णकेलेकाम ॥ ८ ॥ अकर्ता असेंसतुमचेनीकृतार्थ ॥ जालोंपैंयथार्थवचनमाझें ॥ ९ ॥ मग तेचतुर्वेदमहामंत्रेश्वर ॥ द्वीजजयजयकारकरीताती ॥ १० ॥ वी जसर्वकाळव्हावेंपुढतापुढती ॥ आशिर्वाददेतीमंत्राक्षता ॥ ११ ॥ पीतांबराचेआचळींघेऊनीमंत्राक्षता ॥ घालीतसेमाथानामया च्या ॥ १२ ॥ हेंचीतुमचेंप्रेमहोवोनिरंतर ॥ सुखींनामधानराहोस दा ॥ १३ ॥ तंवम्हणतीधरामरआजितुझेंश्रमजेतीथोर ॥ लाग लाउशीरभोजनाची ॥ १४ ॥ सर्वांठाईंतुम्हीसर्वचहोऊनीयेक ॥

कारणासायेकेकेलेंनीकें ॥ १५ ॥ स्वामीचाआदरसांगतां अभिन्न
व ॥ नमृतागौरवनीरोपमू ॥ १६ ॥ अकल्पआयुष्यचरंजीवव्हावे,
आम्हासांभाळावेपुढतोपुढती ॥ १७ ॥ आतांसंतांचीयापंक्ती
सारावेभोजन ॥ करावेंपरीपूर्णजीवींचेंकोड ॥ १८ ॥ उच्छिष्टप्र
सादद्यावानामयातें ॥ आसकरूनीपाहतवासतुमचा ॥ १९ ॥

अभंग २९.

मगरूक्मणीचीताटेंवोगरोनीपरीकर ॥ रुक्माईनेंसत्वरआणी-
येलें ॥ १ ॥ कनककळसघेऊनीसत्यभामा आली ॥ आपोशानघा
लीदेवराया ॥ २ ॥ सखयाचासखतस्तभक्तचिंतामणी ॥ पुरवीतो
आयणीनीजभक्ताची ॥ ३ ॥ तेथेंउद्धवअक्रूरनारदतुंबरआणीअ-
पार भक्तपंथीयेसी ॥ ४ ॥ माझाद्वारींहोतांउभानामाठेला ॥
तोजवळीबोलावीलाकेशीराजें ॥ ५ ॥ देवाचाथोरखदेखोनीगौर
व ॥ देहींदेवभावचीसरला ॥ ६ ॥ नीजबोधनिवृत्तीराहिलानी-
वांत ॥ हृदयींवोसंडीतप्रेमरसें ॥ ७ ॥ देखोनीपंढरीनाथधावि
न्नलावेगीं ॥ जैसीवत्सालागींतानीधेनू ॥ ८ ॥ उचलोनीचहूंभुजी
दील्हेंआलिंगन ॥ आणीलेउमजूनदेहावरी ॥ ९ ॥ धरोनीबाहु
वरीबिसवीलाताटी ॥ स्फुंदतांहिंपुटीहोतअसे ॥ १० ॥ अंतरींचें
गुजबोलेकृपासिंधू ॥ करोनीसावधूनामयासी ॥ ११ ॥ कुर्वाळुनी-
मायाघासघालीमुखीं ॥ तवतोपरतसीतन्मयहोतु ॥ १२ ॥ म्ह
णेजीवलगाबोलेसुखगोष्टी ॥ आतेंआहेपोटीबहुदीवसाचे ॥
१३ ॥ अंतरींचेंसुखबाहेरतूंपाहे ॥ गगनाकायआहेंपाठींपोट १४
तैसातोआनंदूआहेंपैंनिर्भळ ॥ चिद्रूपकेवळसदोदीत ॥ १५ ॥ तु
झेंतेंचीमाझेंमाझेंतेंचीतुझें ॥ आहेंरसहजयेकबोध ॥ १६ ॥ प
रतोनीयांदृष्टीघालीमजवरी ॥ मीचीनिरंतरींतूंचीहोसी ॥ १७ ॥
हातुझासोहळापाहेउघडाडोळा ॥ जवमीआहेंजवळाज्ञानदी
पु ॥ १८ ॥ आतेंतुझेभेटीआलेभक्तराणे ॥ सखयाचेपारणेकरवी-
तासी ॥ १९ ॥ परमानंदमूर्तीधन्यहानिवृत्ती ॥ सखयाचासांगाती

ज्ञानदेव ॥ २० ॥ पवित्र हा सोपान परलोकींचें तारूं ॥ करींयाच्या आदरू भाग्यवंत ॥ २१ ॥ म्हणोनी पदरिनाथें अश्वासीलें करें ॥ मी ठीदीह्लीयेसें चरणकमळीं ॥ २२ ॥ नामा म्हणे तुझें रूपें चाळो लावा ॥ विश्रांती याजीवा जाली असे ॥ २३ ॥

अभंग ३०.

नामयाचे मुखीं देऊनी कवळु ॥ पुसतसे गोपाळु सीण मागु ॥ १ ॥ जेंकर कमळ सनकादीकाचे शीरीं ॥ नामा ती हीं करी कुरवाळीला ॥ २ ॥ म्हणे सांडीस वैर ठेती जीवांची काजळी ॥ विश्रांती जवळी आहे तुज ॥ ३ ॥ वियोगाचे शोकें सीण ठासी मागीं ॥ देह मज लागीं वाळवीलें ॥ ४ ॥ कोमाइले वदन नीरांजळासी नयनी ॥ नेणें तुझी कोणी तान भूक ॥ ५ ॥ गेलासी जवळुनी ज्या दिवसापासोनी ॥ नदीसे मज कोणी आवडतें ॥ ६ ॥ धीरन धरवे जीवा पाहे दाही दीशा ॥ माझा विष्णुदास येईल केव्हां ॥ ७ ॥ तुज पाहे गरुडापरी पाहे माहाद्वारीं ॥ पाहे भीमातीरीं चंद्रभागे ॥ ८ ॥ पाहे पद्मतीर्थीं पाहे वेणुनादीं ॥ न लागे तुझी शुद्धी रखतीवादे ॥ ९ ॥ अनुदीनीं भोजन करीतां उदकपान ॥ तेव्हां आठवण होय तुझी ॥ १० ॥ मी म्हणे धांवत येसी न धरत ॥ प्रसादाचें आर्त बहु तुज ॥ ११ ॥ धांवोनी यांयेसी आलिंगन देवी ॥ पुसेन सांगसी सुख गोष्टी ॥ १२ ॥ तेणें हर्षेनी घतीडोळियासी दोंदें ॥ हृदय माझें कोंदे करुणारसें ॥ १३ ॥ आवडतें आळुके जननीये चें बाळ ॥ जाणते क्षुपा कळ भुक त्याची ॥ १४ ॥ तैसा पंढरीनाथ मोहें वोसरला ॥ नाम्या तें भाजी लाप्रेम पान्हा ॥ १५ ॥

अभंग ३१.

ऐसी तेजे वणी ब्रह्मरसाची धरणी ॥ पुरवीली आयणी निजभक्ताची ॥ १ ॥ नाम्याचें उच्छीष्ट स्वीकारीलें देवें ॥ कवतुक अवघें पाहती द्वीज ॥ २ ॥ म्हणती आम्हा येणें कैसी माव केली ॥ बुडवीलें सर्व क्रीयाकर्म ३ ॥ नेणे वेदा कोणा दीसे तरी सकळ कर्मा ॥ नव्हे सत्री ब्राह्म

वैश्यशूद्र ॥४॥ चहूंवर्णीं वेगळी दीसे याची लीळा ॥ विस्मृती सक
ळां पडली कैसी ॥ ५ ॥ निर्धारें नाम्याचा होय मायबापू ॥ येणें
सोडविला संकल्पूं याचा होतीं ॥ ६ ॥ कायावाचामनें लोभू
याचीवरी ॥ घातली याशीरीं मंत्रा सता ॥ ७ ॥ येकक्षण-
ती झाले होते ते निर्माण ॥ आतां आपुले आपणा गोप्य करा ॥
८ ॥ लोकींकी ही मात प्रगट करा ह्मणा न बोलावीं कोणी कोणा
पासी ॥ ९ ॥ येक म्हणती आतां यासीच वाळावें ॥ आपुले टा
ळावे लोकनिंद्य ॥ १० ॥ अज्ञानासी दोष नाहीं प्रत्यवाय ॥ शा-
स्त्रीं हा उपाय सिद्ध असे ॥ ११ ॥ आत्मशुद्धी लागी करावी-
च्या रणा ॥ करा मंत्र स्नाना त्रिपदा जपू ॥ १२ ॥ म्हणोनी सव
रन्चालीले अवघे ॥ प्रार्थूनी यां देवें बोलावीले ॥ १३ ॥ संकोची
त मनें दीसता कवण्या गुणें ॥ कां माझ्यातींवदनें सकळीकांची
॥ १४ ॥ काय शंका वाटे तुमच्या मनी स्वामी ॥ ते कृपा करूनी
तुह्मी सांगा मज ॥ १५ ॥ मनाचें मषाळ तुम्ही ब्रम्हबीज ॥ गो
प्य न ये गुज करूं कांहीं ॥ १६ ॥ मी तुम्हां सकळांचें असे कृपापा
त्र ॥ सांगा जीवींचें आर्त कृपापूर्ण ॥ १७ ॥ मग संपूर्ण दक्षणा
सहीत तुळशी दळ ॥ वरी त्या पुण्यजळ प्रोक्षूनीयां ॥ १८ ॥
चरणावरी नामा घालोनी नीरवी ॥ म्हणे कृपा असो यावीं या
चीवरी ॥ १९ ॥ अभंग ३२.
ह्मणती जाती चें हें शिंपी ऐसें विश्व जाणे यातें ॥ आणी असस
सांगा तें जेवबीलें ॥ १ ॥ उच्छिष्ट निज मुखें स्वीकारीलें याचें ॥
उरले तें तुम्हां कैचें क्रियाकर्म २ न कळे निर्धारूं ह्मांतिवाटे आह्मा
काय तुमचा नामा अंगभूत ॥ ३ ॥ नवल हें आवडी लोकीकावे
गळी ॥ बुडवीले सकळी समुळ धर्म ॥ ४ ॥ कोणा लोभें तुह्यास
वीयला नाळ ॥ कृपेचा कळवळा नीरोपमू ॥ ५ ॥ बीच्यारीतां
तुह्मी आहे वेषधारी ॥ लीळा बोडंबरी दीसे तुमची ॥ ६ ॥ व-
र्णाश्रमधर्म न दीसे तुमच्या ठाई ॥ निर्धारूं ची कांहीं न कळे आ

ह्मा ॥ ७ ॥ वंद्यनिंद्य तुम्हा भतीन दीसे कोणही ॥ दृष्टी दुजेपणी न पडे तुमची ॥ ८ ॥ विश्व आपरूप दीसे तुम्हा सर्व ॥ नेणावे हे भ्रमा ह्मादीका ॥ ९ ॥ आह्मी विश्वास ठेविला रवेष तुमचा ॥ परी भ्रम अंतरीचा न कळे कांहीं ॥ १० ॥ आपुले स्वहीत देखोनी आपण, पाप अथवा पुण्य विच्यारावें ॥ ११ ॥ सर्वभावें करुनी वीधीतें पाळावें ॥ सत्य सांभाळावें वेद वचन ॥ १२ ॥ वर्णाश्रम परत्वें बोलीले जे धर्म ॥ तें तें विहीत कर्म आचरावें ॥ १३ ॥ आतां स्वामीचें चित्त स्वामीनी करावें ॥ येशातें मिरवावें उभय लोकीं ॥ १४ ॥ तरी हा तुमचा जिवलग नामा ॥ निर्धार हे आह्मा कळो आले ॥ १५

अभंग २३.

नाम पातें आम्ही जेवविलें सांगातें ॥ हा दोष आम्हा तें ठेवा ह्मणी ॥ १ ॥ सर्वत्र चाळक येकचीचैतन्य ॥ वंद्य निंद्य कोण ह्मणे स्वामी ॥ २ ॥ तरी पुण्य पाप बाधा आम्हा नाहीं कदा ॥ असो वरू ढवुढनी रंनर ॥ ३ ॥ देह म्हणाल जरी याचे तरी वोडंबर पापाचे ॥ अंतरीं अभासाचे आफ्त सेवी ॥ ४ ॥ नामा ऐसें नाम कवणी या अवेवा ॥ सांगा तुम्ही देवा साच करोनी ॥ ५ ॥ तरी ते आजी कीं जीवनीं गगनीं कीं पवनीं ॥ कीये दोष धरणी माजी होता ६ तो तुम्हासी गोचरू जाला कवणे अर्थी ॥ हे रूपानीरुती सांगा मज ॥ ७ ॥ तुम्ही वेद वक्ते सर्वज्ञ रूप इष्ट ॥ परी नाहीं आत्मानिरुपावलेती ॥ ८ ॥ भेद भ्रमूं तुमचा नाहीं मावळला ॥ म्हणूनी उरला संदेह सी ॥ ९ ॥ जेवेळीं संकल्प फोडीला पैठणों ॥ तुम्ही आपोत्राने घेतली कैसी ॥ १० ॥ तेवेळीं हा नाहीं केली वीच्यारणा ॥ अधीकार अन्ना आहे कीं नाहीं ॥ ११ ॥ याची लागीं तुह्मी प्रार्थुनी खुणा सांगे ॥ नाम्याच्या प्रसंगे घडली सेवा ॥ १२ ॥ आशिर्वाद तुह्मी दिल्ह्या मंत्राक्षता ॥ त्याच्या सामर्थ्ये माया दाकीये-ल्या ॥ १३ ॥ मजनीराळं बासी तुम्ही करोनी अवलंबन ॥ निष्कामासी पूर्ण केले काम ॥ १४ ॥ हे माझे बोलणे तुम्ही ऐकोनी सक-

ळीकी ॥ परीआझ्ञनीवोळखीनधरामाझी ॥ १५ ॥ निःसंदेहमी
जनकेलेंआजीतुम्ही ॥ उरलेंशेषआम्हीस्वीकारीलें ॥ १६ ॥ या
सी वीधीयुक्तकोणमायम्वीत ॥ सांगाकोणग्रंथसाच करोनी ॥ १७
याहरिदासाचेरजआणी तुमचेंचरण तीर्थ ॥ येणेंचीपवीत्रत
नूमायी ॥ १८ ॥ यरुतुमचाभावेनोचीफळलातुम्हा ॥ नाभा
तरीआम्हानिष्कलंकू ॥ १९ ॥

अभंग ३४.

मगकेशवम्हणेमाझ्ञपरिसावचन ॥ गुजमीसांगेनअंतरींचें
१ ॥ व्रतलपदानसक्क्कीयाकर्म ॥ येकभूतदयाअसेजेथें ॥
२ ॥ तोचीसत्यमानीभक्तआणीज्ञानी ॥ नवीसेबानिवोणीजी
वेंत्यासी ॥ ३ ॥ ज्ञानाचेंसैभाग्यभक्तीआणीवैराग्य ॥ तयाचें
आरोग्यप्रेमरस ॥ ४ ॥ त्यासीसंजीवनूस दासंतसंगु ॥ त्यावरी
अनुरागूवज्रकवच ॥ ५ ॥ धर्मअर्थकाममोक्षहर्षनाणी ॥
वोळंगतीअंगणीमुक्तीच्यारी ॥ ६ ॥ इंद्रुहातगजरुहोतसे
नामाचा ॥ दीपस्यालक्ष्माचापाजळीतूं ॥ ७ ॥ इंद्रपदादीकना
शिवंतहोती ॥ म्हणोनीआसक्तीनधरावीत्याची ॥ ८ ॥ देंजा
णोनीसाचनधरावीत्याचीआस ॥ अखंडमाझावासहृद
ईत्याच्या ॥ ९ ॥ म्हणोनीयेसंसारीधन्ययेकूनामा ॥ जेणेंमा
झाप्रेमाअनुभवीला ॥ १० ॥ कामक्रोधवैरीदुरावीलेदूरी ॥ -
हृदयमंदीरींमजसाठवीलें ॥ ११ ॥ म्हणोनीमीत्याचेच्छि
ष्टाझालोंसेअधिकारी ॥ ब्रम्हरसासेवीनपवीजेथें ॥ १२ ॥

अभंग ३५.

महामुक्तीक्षेत्रतीर्थाचेंतारक ॥ उपमेसीआणीकनाहींदूजें
॥ १ ॥ तेंहेंपंढरपुर प्रेमाचेंभांडार ॥ नामेंनीरंतरगर्जतसे
॥ २ ॥ येवढेंतीर्थजवळीअसतांपेंसमर्थ ॥ कोणभाग्यहात
दैन्यभाकी ॥ ३ ॥ जीवन्मुक्तज्ञानीयेथेंपुंडलीकमुनी ॥ बैस
लासेध्यानीपरलक्षी ॥ ४ ॥ योग्याचेंहृदयींचेंनीजध्याननेट-

कें ॥ तेजयाच्येनीसुखेंवेडावले ॥ ५ ॥ पुण्यपावनभीमादक्षण
वाहीनी ॥ अमृतसंजीवनीपुण्यराशी ॥ ६ ॥ आनंदरसकूपीं
कामत्यक्षचंद्रभागा ॥ दर्शनेंनयगागर्भवासा ॥ ७ ॥ स्वर्गीमं
दाकिनीराजोनीराहिली ॥ पाताळीप्रवेशलीभागीरथी ॥ ८ ॥
सहस्रभागभेणेंहोऊनीभागीरथी ॥ सागरामीळतीजालीवेगें
॥ ९ ॥ ॥ ऐसेभक्तजनभाग्याचेंकींसुखवृआरोग्याचे ॥ जे
कांवैराग्याचेजन्मभूमी ॥ १० ॥ तेथेंहर्षेनीभरनामासंताचेसं
गती ॥ गीतीगायकीर्तीवीठोबाची ॥ ११ ॥ ॥ ७ ॥ ॥

अभंग ३६.

सकामनिष्कामवाचेंह्मणेराम ॥ तोमाझापरमप्राणसखा १
जीवाहूनीआवडतानकरीजीवापरता ॥ पूजीपरमदेवता
भावेंत्यासी ॥ २ ॥ हेमाझीप्रसीद्धजगींब्रीदावळी ॥ हरीदा
साचेकूळींवोळंगदा ॥ ३ ॥ जन्मोनीज्याचेकुळींयेकहरिदास,
धन्यत्याचावंशपुण्यशीळ ॥ ४ ॥ कायावाचामनेंनवींसंवे
त्यासी ॥ तेमाझ्यादेवासीदैवजाले ॥ ५ ॥ नामधारकाचेउ-
च्छीष्टजेथेंपडे ॥ उभाराहोनीपुढेंझेलीमूखें ॥ ६ ॥ तेमजगो
मटेसेवीतासुखवाटे ॥ ह्मणोनीधाटेंमाटेंशरीरमाझें ॥ ७ ॥
बहुकांतीपुष्टीयेशकीर्तीप्रभा ॥ नित्यनवीशोभाहोयतेणें ८
तेसंतसोइरेभेटतीजेवेळीं ॥ तेमाझीदीवाळीदसरासण ९
म्हणोनीनाम्यानेंजेवीलेंसांगातें ॥ बहुदीसहोतेंआतेंपो-
टीं ॥ १० ॥ जालेंतेसर्वथानव्हेपैंअन्यथा ॥ पुढतीसांगाआतां
काय करणें ॥ ११ ॥

अभंग ३७.

तंवम्हणतीद्वीजपरियेसीगुणनीधी ॥ प्रतिपादीलेंवेदींजे-
जेधर्म ॥ १ ॥ तेतेआचरावेवीहीतक्रीयाकर्म ॥ जेजेवर्णाश्र
मआलेजया ॥ २ ॥ तोचीयेकधन्यजगींदेहधारी ॥ असतांसं
सारीजीवन्मुक्त ॥ ३ ॥ आचारप्रथमब्राम्हणाचाधर्म ॥ शौच
नित्यनेमसत्यवाणी ॥ ४ ॥ तपशमदमभूतदयापूर्ण ॥ अखं-

उअनुसंधानस्वस्वरूपीं ॥ ५ ॥ स्नानसंध्याजपहोमअध्यायन
वीधी ॥ देवार्चनसिद्धीकरुनीमागें ॥ ६ ॥ वैश्वदेव आणीअती
थीपूजन ॥ नववेब्रह्मयज्ञ आवश्यक ॥ ७ ॥ संपादूनीह्यावीधी
सारावेंभोजन ॥ त्यावरीश्रवणपुराणाचें ॥ ८ ॥ सर्वकाळव्हा
वेंसंतुष्टमानस ॥ असावाविश्वासदेववचनी ॥ ९ ॥ तुह्मीतव
सर्वज्ञसंपन्नचतुर ॥ देखावाचाविचारविशुद्धीचा ॥ १० ॥
सांडोनीअभिमानव्हावेंशुद्धमती ॥ जोडावीतेकीर्तीउभय
लोकीं ॥ ११ ॥ जावेंचंद्रभागेकरावेंमंत्रस्नानी ॥ द्यावेंहोमदान
सत्वशुद्धी ॥ १२ ॥ पुण्यजनायेकीसत्रप्रदक्षिणा ॥ करुनीयाजा
णापवित्रकुळ ॥ १३ ॥ मगऐकोनीपंढरीरावोबोलतेजालेवाचा
आज्ञातेशोरसास्वामीयाची ॥ १४ ॥ परीकायावाचामनेंमागें
नतेंद्यावें ॥ माझ्यासांभाळावेंनामयासी ॥ १५ ॥ ॥ ७ ॥

अभंग ३८.

तुह्मीसदाचारमहंतब्रह्मवादी ॥ तुमचीवागनदीब्रह्मरूप ॥
१ ॥ सत्यवचनजळपवित्रतेनिर्मळ ॥ कृतार्थतेणेंकवळजा
लोसेमी ॥ २ ॥ हातुमचाविश्वासदृढआहेमज ॥ तुह्मीमा
झेपूज्यपरमदेव ॥ ३ ॥ स्नानाचाप्रकार आहेपंचवीध ॥ सां
गेनविशदभावेंत्याचा ॥ ४ ॥ अर्थीठेउनीदृष्टीवीवेकध्यावा
पोटीं ॥ मत्सायेदलगोष्टीअनुभवाची ॥ ५ ॥ उत्तमाहूनीउ
त्तमसत्यवागस्नान ॥ यापरतेंपावनआणीकनाहीं ॥ ६ ॥
कायावाचामनेंदृढधरीजे ॥ हेंवाचीतरीजेभवसागरु ॥ ७ ॥
बाहीजूभीतरीशुद्धसर्वकाळ ॥ हेंदूजेंनिर्मळशुद्धस्नान ॥ ८ ॥
हेंजयासदैवाघडेभाग्ययोगें ॥ मगत्यानलगेसाधनकांहीं ९
सकळइंद्रियांचाकरोनीनिग्रहो ॥ दंडावाविग्रहावासनेचा
१० ॥ होतीजेनिर्मळघडेजया स्नान नलगेअनुष्ठानकरणेंत्या-
सी ॥ ११ ॥ सर्वभूतींकरुणा हेंचीपैचवथेंस्नान ॥ साधीतोस-
ज्जनविरळाकोणही ॥ १२ ॥ त्याचेनीदर्शनेंजळतीपापराशी,

तोसर्वांनीयांसीतीर्थरूप ॥१३॥ पांचवेंतेंस्नानकायाप्रक्षाळ वीजळी ॥ करणेंतेंआंघोळीलोकांकाची ॥१४॥ कामक्रोधलोभ दंभमदमत्सर ॥ हेदोषदुर्धरदेहामाझी ॥१५॥ वीवेकवैराग्य धरावेंमानसीं ॥ राहावेंसंगतीसीसंताचीया ॥१६॥ अनंतज न्माचेंहेंचीप्रायश्चित्त ॥ ज्याचेवाचेनित्यरामकृष्ण ॥१७॥ शांतीक्षमादयानीजबोधेंनिवृत्ती आरवंडखेळतीजयापाशीं ॥१८॥ तोयेकसंसारींधन्यशिरोमणी ॥ आवडताआम्हांजी वाहोनी ॥१९॥

अभंग ३९.

म्हणूनीसकळीकांबोलेयादवराणा ॥ फोडावासंदेहवासने चा ॥१॥ स्नानवीधीलागींजावेंचंद्रभागे ॥ संतावेनीसंगे आम्हीतुम्ही ॥२॥ बापभक्तप्रीयकेवारीयेसुरारी ॥ लीळा वोडंबरीखेळूखेळें ॥३॥ मगनामयाचाहातधरोनीकरकम ळीं ॥ चालवनेमाळीसमारंभें ॥४॥ नरनारीकवतुकपाहाती सकळीक ॥ स्वर्गीब्रम्हादीकठकलेठेले ॥५॥ सकळसंत मेळींसहीतगारुडीयाधरू ॥ पाठीसीदळभारूब्राम्हणांचा ६ आलेचंद्रभागेहरिनामगर्जत ॥ केलाप्रणीपातपुंडलीका- सी ॥७॥ मगप्रक्षाळोनीचरणकेलेप्राणायाम ॥ बापसकळ धर्मजननीतात्स्वयें ॥८॥ समस्तद्वीजकुळाकरोनीप्रदक्षिणा आरंभीलेस्नानाविधीदेवें ॥९॥ चाचरकुरळशीरींरुळतीपाठीवरी पीतांबरधारीश्यामतनू ॥१०॥ सुंदरकमळनयनसुखप्रभा- राशी ॥ तेंध्यानमानसीसनकादीकां ॥११॥ मगगोमयमृत्तिका आणोनीयादेवा ॥ मोतोनीयांउदकावेदमंत्रें ॥१२॥ करूनीप्र योगसारीयेलेंस्नान ॥ केलापरीधानसोनसळा ॥१३॥ ब्राम्ह णांनेंतीर्थमस्तकींवंदीलें ॥ अभिवंदनकेलेंहरिच्यादासा ॥१४ सारोनीयासंध्यानित्यनेमसर्व ॥ पूजीलेभूदेवदिधलींदानें १५ म्हणेकृपादृष्टीमजकेलेंसनाथ ॥ पुरवीलेंआर्तहृदईचे ॥१६ येथूनीसंशयोनधरावामानसीं ॥ मानाचेंआम्हांसीआत्मरू

प ॥ १७ ॥ मगनाक्लिलेसत्वरआलेमहाद्वारा ॥ आज्ञाद्विजवरा दिधलीदेवें ॥ १८ ॥ तेथेंहरिखेनीर्भरनामानीजबोधें ॥ नाचतोआनंदेंगरुडापरी ॥ १९ ॥

अभंग ४०.

मगसमस्तभक्तमंडळीसहीतवनमाळी ॥ प्रवेशलेराउळीपरमानंदें ॥ १ ॥ राहीरखुमाईसत्यभामावेगीं ॥ देवातेंअष्टांगेंनमस्कारीती ॥ २ ॥ बापसुखसिंधुस्वामीआर्तबंधू ॥ प्रीतीपरमानंदूनीजभक्ता ॥ ३ ॥ सत्यभामेनेंकेलेंप्रक्षाळणचरणा ॥ रुक्माईविंजनाजाणवीती ॥ ४ ॥ विडादेतीराहीउभीउजवाबाहीं ॥ हर्षेंवेऊनीपाईकवळीमनें ॥ ५ ॥ शूकसनकादीकनारदतुंबर ॥ करतीजयजयकारनामघोषें ॥ ६ ॥ आलेबंदीजनपढतीब्रीदावळी ॥ ध्यानहृदयकमळींचंद्रचूड ॥ ७ ॥ निवृत्तीज्ञानेश्वरसोपानसांवता ॥ जवळीत्याजनमित्राबोलावीलें ॥ ८ ॥ सकळीकांचामंडळीपरमानंदेंतृप्ती ॥ सारोनीश्रीपतीआरुगणा ॥ ९ ॥ मगबैसोनीयेकांतीपरीचाराणा ॥ करीतसेचीचारणा निजभक्तासी ॥ १० ॥ सकळीकब्राम्हणआणावेभोजना ॥ नीरसावीवासनासंदेहची ॥ ११ ॥ उठोनीप्रातःकाळींयावेशीघ्रव्रत ॥ द्यावयाअक्षतब्राम्हणासी ॥ १२ ॥ नीजबोधेंआनंदेंहुंबेरखळेसेळे ॥ भोगावेसोहळेस्वानंदाचे ॥ १३ ॥ फोडावीतयाचीभेदभ्रमदृष्टी ॥ द्यावीतयाभेटीनिजरुपाची ॥ १४ ॥ संतमतीनामगरुडावामहिमा ॥ द्यावीभक्तीप्रेमानामयासी ॥ १५ ॥

अभंग ४१.

मगसुखशेजारीदेवपर्यंकीपहुडले ॥ विश्रांतीसीगेलेसकळभक्त ॥ १ ॥ ब्रह्मवीणाकरींघेउनीब्रम्हसूत ॥ जाणवीयेकांतनारदमुनी ॥ २ ॥ बापपंढरीनाथसुखाचासुखसिंधू ॥ नित्यनवाआनंदूसोहंकाकरी ॥ ३ ॥ विश्रांतीविसावाजेंविश्वमंगळ ॥ तेंनामनिर्मळविठोबाचें ॥ ४ ॥ तोभक्तशिरोमणीवैराग्यपुतळा

॥तोप्रेम ळाधरोनीकंठीं ।५॥ तेणेंश्रवणामृतें हृदयकोंदाटलेंप्रे-
मचिस्फ़ुटलेपाझरनयनीं॥६॥हर्षेंनिर्भरमनीदेवोनारदमुनी॥
प्रीतीआलिंगणींयेकमेकां॥७॥जातीचंपकसुमनतुळसीमाळायापि
प्रीता॥दील्यात्याउचिताकंठमाळ॥८॥मगनमस्कारकरोनी
केलेंविसर्जन॥भरलेंत्रीभुवनब्रम्हस्फ़ुरें॥९॥मगचालीलेतेथो
नीऋषीनारदमुनी॥हृदयींसंजीवनीकृष्णाराम॥१०॥तेणेंत्या
विश्रांतीनित्यवसीमनी॥नामाजीवेंचरणीविनटला॥११॥

अभंग ४२.

जीचीनंगूजराहीरुक्माइसीपुसे॥नधरवेमजहांसेंनवलवाटे
॥१॥कायअभिप्रायआलादेवराया॥केलीआपणायाआत्म
शुद्धी॥२॥हेमजबाईसेंसत्यसांगावाणी॥कवणेंचक्रपाणी
भूलवीले॥३॥सूर्यआणिअंधारुवर्तेयेकेठाई॥हेंभूतभविष्य
नाहींवर्तमान॥४॥ऐसेंहेंअघटीतजरीघडेलप्रसंगी॥तरीच
दोषसंसर्गीदेवराया॥५॥अग्निमाझीबीजेपाल्हेजतीस्फ़ुरवा
हे॥कींबुडाळेंसांपडेलवणजळीं॥६॥ऐसेंहेंअभिन्नवजरीघडे
लप्रसंगीं॥तरीचसंसर्गीपतीदेव॥७॥ज्योतीसीअळुमाळुमी
ळाल्याकर्पूरीं॥पुढतीत्यासीउरीउरेजरी॥८॥ऐसेंहोयजरीया
त्रिभुवनामाझारी॥तरीचश्रीहरीवसतीदोष॥९॥तरीहेंनक-
ळेमातेसांगावेसाचार॥सर्वज्ञचतुरवडीलतुह्मी॥१०॥रुक्मा
ईम्हणेथानामयाचेंचाडें॥अनंतपवाडेकेलेदेवें॥११॥ ७.

अभंग ४३.

रुक्माईम्हणेपर्येसीवोआरजे॥सांगेनसकळजेंवर्मतूज॥१॥
अनाथमाहेरयेकचक्रपाणी॥बहुदीनालागोनीलोभापर॥२॥
म्हणोनीयाभूललादेवनाम्याचेनीलोभें॥कर्मेंस्फ़ुमारस्फ़ुमेंआगिका
रीली॥३॥तरीआवडीचावोरस्फ़ुनकरींकायकाय॥हामसिद्धअ
नुभवआहेलोकां॥४॥विषयविषयस्फ़ुरवविषयाचेंगळालें॥
तयाचेसोहळेकरितीलोक॥आंधळेपांगूळेमूकेअनर्गळ॥परी

जावापरीसबाळपंढरियेमाजें ॥ ६ ॥ अंतरींच्याकळवळ्यानें खेळवीलाडेंकोडें ॥ परीसेविलासावेनाडेंन्योरवसांग ॥ ७ ॥ मीनीच्यापडीभरेनेघेपेवीकुती ॥ देखोनीविश्रांतीथोरमानी ॥ ८ ॥ म्हणेमाझेंअंकिवेदीठवेलझणी ॥ इडपीडघेऊनीवदनचुंबी ॥ ९ ॥ तनूमनप्राणाचीकरुनीवोवाळणी ॥ जावेंहेंमाझेंनीम्हणेजीवें ॥ १० ॥ स्नेहाच्यासंभ्रमेंनेणेंलोकलाज ॥ ८ ॥ वंबोनीभूजघालीकंठी ॥ ११ ॥ तैसीचपरीआहेया विठ्ठलाच्यापाईं विंतयाच्याआपाईं ठेविलेंजेणें ॥ १२ ॥ नपाहेतयाचेंजातीकूळकर्म ॥ वर्णाश्रमधर्मशाख्रवाणी ॥ १३ ॥ अनंतजन्माचाकायामनेवाचा आहेयादोघांचाऋणानुबंधू ॥ १४ ॥ तोनकळेकरेकोणाचेंनत्यांतें ॥ जीवलगसांगातीजालानामा ॥ १५ ॥

अभंग ४४.

भगनारदातेंपुसेसत्यभामादेवी ॥ विस्मयोमाझ्याजीवींथोरवाटे ॥ १ ॥ सांडोनीयायोरी देवासुरुदमणी ॥ नाचतोकीर्तनींसतापुरें ॥ २ ॥ तरीकोणीयेजन्मीनेकायकायपार्थें ॥ घेतलेंनामाचेरीणदेवें ॥ ३ ॥ येकापुंडलीकाचेनिपांगेंयेणेंहाश्रीरंगें ॥ अठ्ठावीसयूगेंउभागेली ॥ ४ ॥ नपाहेपरतोनीउभापाठीमोरा ॥ नवोलेनिष्ठुरावचनकांहीं ॥ ५ ॥ तरीकोणीप्रीतीदेवाऋणानुबंधें राखीतोआनंदेंबळीचेंद्वार ॥ ६ ॥ वीकोलापाईंकूकाययाचामना ॥ जालापांडवांचावेठाइत ॥ ७ ॥ जेंजेंजयाआवडतेंतेंधरोनीरूप ॥ पाववीसंकल्पसिद्धीत्याचे ॥ ८ ॥ येकलायेकटुयेकेलेनीजीवें ॥ भक्ताचेंकरावेंसकळकाज ॥ ९ ॥ ऐसेभक्तअपारआहेभूमंडळी ॥ कीतीलागावळीअसेलत्याची ॥ १० ॥ म्हणोनीमाझ्याजीवीवाटेथोरखंती ॥ स्वामीतेंत्रीणवीतीयुगायुगीं ॥ ११ ॥ भक्ताचेआवडीत्यजिलेवैकुंठभूवन ॥ नित्यअमृतपानसवाटेगोड ॥ १२ ॥ अखंडआवडेसंतांचेसंगती ॥ वैसोनीयेकांतीघेतीवास ॥ १३ ॥ ऐसेंइहींचाळवीलेंविष्णवी ॥ आसुनेघरगोसावीभूल

वीते ॥ १४ ॥ त्यासकळांहूनीपढीयंतादेवायेकुनामा ॥ भक्तीभा
वप्रेमा देल्हा त्याशी ॥ १५ ॥

अभंग ४५.

तंवम्हणतीनारदमुनीपरियेसावोमाते ॥ सांगेनमी तुतेंसत्य
मानी ॥ १ ॥ हानिर्विकल्पदेवयेतसेरूपा ॥ करावयाकृपा भक्त
जना ॥ २ ॥ हाशरणांगतवत्सलुअनाथाकृपाळु ॥ भीरदीर
याकूब्रीदजगीं ॥ ३ ॥ जोसाब्दव्रजनीतासकळविधीकर्ता ॥ ध
र्मीचापाळीतापक्षपाती ॥ ४ ॥ म्हणोनीजन्मकर्मेंअसंख्यातज
गीं ॥ केलीयाचीलागीनारायणें ॥ ५ ॥ अंबऋषीचेसोसले
गर्भवास ॥ राखीतोउदासभक्तिचेद्वार ॥ ६ ॥ विकीलापाईकु
कायावाचामना ॥ जालापांडवांचासोसेवीण ॥ ७ ॥ गोकुळीं
नंदाचीराखीलांगोधनें ॥ प्रीतीउच्छिष्टखाणेंगोळीयांचें ॥ ८
विघ्रपडेतेथेंआपणावोढवी ॥ संकटीसोडवीमाझीम्हणोनी
९ ॥ सोडोनीअभिमाननीचकामेंकरी ॥ जालासेअधिकारी
दासत्याचा ॥ १० ॥ आज्ञावाहेशीरीजीवेंजतनकरी ॥ मानि
लीसोयरींजीवलगें ॥ ११ ॥ येकुअपमानीतो दांवेवरीबांधीती
उपहासकरितीहर्षमानी ॥ १२ ॥ केलेअपराधनेघेआपुल्या
चीत्तीं ॥ दूणावीतोप्रीतीनित्यनवी ॥ १३ ॥ ऐसेब्रम्हांडनायकु
देवासुरुटेमणी ॥ हेत्याचीकरणीख्यातीजगीं ॥ १४ ॥ आम्ही
सकळभक्तयाचपूर्णअंशू ॥ चरणीचारसुनामयासी ॥ १५ ॥

अभंग ४६.

तंवनीजगूजरुक्माईपुसेपंढरीनाथा ॥ ठेउनीयांमाथाचर-
णावरी ॥ १ ॥ सर्वांहूनीपढीयंततेकायस्वामीयाते ॥ तेमूज-
नीरुतेंसांगास्वामी ॥ २ ॥ हेमाझ्याजीवींचीफेडावीआशंका ॥
ब्रम्हांडनायकाकृपाळूवा ॥ ३ ॥ नरंगेतुमचेंचित्तयोगीयांचें
ध्यानीं ॥ वैकुंठभूवनींप्रीतीनाहीं ॥ ४ ॥ तेथीचेसुखभोगस-
कळवीलासनावडतीउदासकवण्यागुणें ॥ ५ ॥ सायोज्यता

मुक्तीआपुलीदेऊनी ॥ ज्ञानीतेनिर्गुणीबुडवीले ॥ ६ ॥ त्याहू
नीजिवलगकोणतुमचेसखे ॥ जेत्यांचेनीपेंरूखेवेडावलेती
॥ ७ ॥ चतुराननाएसास्तवीताचतुरपणें ॥ अठराहीपुराणेंवे-
दच्यारी ॥ ८ ॥ परीतेहीउबगलीम्हणतीनेतीनेती ॥ शिण-
लीविवादतिसाहीजणें ॥ ९ ॥ ऐकोनीपंढरीनाथबोलेरुक्माई-
सी ॥ तूंकावोनेणसीगुजमाझें ॥ १० ॥ कायावाचामनसर्वनिरं
तरी ॥ आहेनाम्यावरीलोभमाझा ॥ ११ ॥ ॥ ५ ॥

अभंग ५७.

जीवींचेंगुजगोप्यसांगेनतुतें ॥ ऐकएकचित्तेंमनोधर्मी ॥ १ ॥
आवडतेहेमाझेभक्तपरमसखे ॥ जेसबाह्यसारिखेसप्रेम
ळ ॥ २ ॥ त्यापरीसथोरनाहींमजदुजें ॥ मजत्याचेनीकामेंनाम-
रूप ॥ ३ ॥ भक्तसर्वीहोनीपदीयंतेमाझीयावोजीवा ॥ भक्तहा
वीसावाज्ञानीयांचा ॥ ४ ॥ भक्तमाझास्वरूपाचाहोऊनीस्वरूप ॥
भक्तअलंकारुवैराग्याचा ॥ ५ ॥ भक्तवोमाझीयाजीवींचेंनि-
ध्येय ॥ भक्तपरममीयकुळदैवत ॥ ६ ॥ भक्तसंगेस्वरूपवेंभ्रांत
वीसावा ॥ भक्तमाझाठेवासर्वधन ॥ ७ ॥ भक्तहेमाझीयाभाग्या
चेंभूषण ॥ भक्ततेनीधाननिक्षेपीचें ॥ ८ ॥ भक्तयशकीर्तीभ-
क्तस्वरूपमूर्ती ॥ भेटेतरीपुरतीसकळकाम ॥ ९ ॥ भक्तमाझ
सर्वसुखाचाअधिकारी ॥ भक्ताचीयाघरीवस्तीमाझी ॥ १० ॥
मजआणीभक्तांनाहींवेगळीक ॥ आवघेसर्वस्वरूपभक्तमाझे ॥
भक्तेंनावध्यावेंभक्तीरूपध्यावें ॥ भक्तेंमुखपाहावेंघडियेघडि ॥
भक्तीहृदयीमाझेंचिंतावेंचरण ॥ भक्तीआलिंगनद्यावेंमजा ॥
धर्मअर्थकाममोक्षसुखोच्यारी ॥ देतांनधरीकरीभक्तमाझा ॥ १४
॥ भक्तनमागेकाहींनघालीमजभार ॥ मजहूनीउदारभक्तमा-
झा ॥ १५ ॥ पत्रपुष्पफळजळतेसर्वभावें ॥ भक्तांचेंमजद्यावेंआ
मकरवी ॥ १६ ॥ जीवेंवाटपाहेकेव्हांभक्तयेतीआवडते ॥ तेमज
पंढरीयेतेसर्वभावें ॥ १७ ॥ तरीमीभक्ताचाकीभक्तआमचे ॥

सोईरेनी जाचेथेकमेक ॥ १८ ॥ म्हणोनी नामयाने आलेथोरज्जीवा. जळोनी नवजावा दूरी कोठें ॥ १९ ॥

अभंग ४८.

तंव तेसकळीक आले श्री प्रवत ॥ आनंदें गर्जत नामघोष ॥ १ ॥ प्रेम उचंबळत अंतरी शोधले ॥ सप्रेमें लोटले चरणावरी ॥ २ ॥ सुखाचा आनंदु नवर्णवेवाचे ॥ एवढें भाग्य कैचें बोलावया ॥ ३ ॥ आलिंगुनी देवें धरिलें ह्रदय कमळी ॥ सादर सांभाळी कृपादृष्टी ॥ ४ ॥ श्रीसुखाचावास पाहाति वेळोवेळां ॥ झालाथेकवेळा आनंदाचा ॥ ५ ॥ मग उदारचक्रवर्ती ज्ञानी शांचा रावो ॥ सांगे ज्ञानीयांचा भावो रुक्माई सी ॥ ६ ॥ केला चंद्रभागेसंकल्प संपूर्ण ॥ नोव्हावा उत्तीर्णसर्व भावें ॥ ७ ॥ क्षेत्रवासी द्वीज सुशीळ सदाचार. त्रेगुण्यसागर भूदैवत ॥ ८ ॥ ज्याचेनी दर्शनें पापताप जाय ॥ ये शकोटी होय चरणतीर्थे ॥ ९ ॥ तरी ते प्रार्थूनी यां आजी आणावे निजभूवना ॥ द्यावया भोजना भक्तीभावें ॥ १० ॥ तेणें सकळ काम होतील परी पूर्ण ॥ ध्यावें आशिर्वाद वचन ब्राह्मणाचें ॥ ११ ॥ तंव म्हणे रुक्माई ब्रम्हांडनायका ॥ अक्षत सकळीका घावी देवा ॥ १२ ॥ सकळही सिद्धी सिद्ध असती सदोदीत ॥ करजोडोनी तिष्ठत सकळ काम ॥ १३ ॥ मग हांसोनी पंढरीनाथ बोले कवतुकें ॥ जीवलगा आइक विष्णुदासा ॥ १४ ॥ पुढती कवतूक करणें तुज लागीं ॥ नामयासी येगी कळली खूण ॥ १५ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥

अभंग ४९.

केशव म्हणे नाम्यासुखाचें निधान ॥ देरे आलिंगन आवडत्या ॥ १ ॥ जिवलगा जवळूनी नवजे कोठें दूरी ॥ वाटे तुज अंतरीं घालावासी ॥ २ ॥ नपुरे माझें आर्त घेतां तुझें सूख ॥ मज नित्य तुसी भूक वाटे थोरी ॥ ३ ॥ उत्कंठीत चित्त अखंड तुज कारणें ॥ तुजं देखिल्या पारणें होय नयना ॥ ४ ॥ अनंत जन्माचा हा ऋणानुबंधू ॥ तरीच मी नीवाढून तुरे तूसा ॥ ५ ॥ तूं वो मज लागूनी देह

कर्वेतीद्‌धरले ॥ उग्रतप साधीलें जन्मोजन्मीं ॥ ६ ॥ त्यजोनी सर्व माया चित्त नीरोधीलें हृदयीं मज बांधीलें वश्य करोनी ॥ ७ ॥ तुज काय देईं जे उतराई होइजे ऐसें न देखी जे त्रिभूवनी ॥ ८ ॥ शरीर प्राण आतुवा देउनी बळी दान ॥ केलें पैं निर्वाण भक्तराया ॥ ९ ॥ करावें म्या दास्य आपुलें नीज आंगें ॥ तुज तरी कांहीं न लगे देणें घेणें ॥ १० ॥ नामा म्हणे देवा तुम्ही दीनाचे कैवारी ॥ म्हणोनी मज वरी करीसी मोहो ॥ ११ ॥

अभंग ५०.

भगा भक्तजन वत्सल सुखसिंधू राशी ॥ निर्भर मानसीं परमानंदें ॥ १ ॥ सरीसे सकळ भक्त घेऊनी पंढरीनाथ ॥ चालीले अस्तव्यावयासी ॥ २ ॥ बाप तो कवतुकी अनाथांचा नाथ ॥ भोगीया श्रीमंत खेळु खेळे ॥ ३ ॥ तंव ते उदीत भाग्य भाग्यवंत ॥ दृष्टीनांचें आर्त होतें त्यासी ॥ ४ ॥ सकळ ही मीळोनी गेले कुंडलतीर्थी ॥ तंव आले कमळापती दर्शनासी ॥ ५ ॥ तेथें देखोनी या सकळीकांचा मेळा ॥ केला ही जा सकळा मणी पातु ॥ ६ ॥ म्हणे साडोनी देहबुद्धि निःसंदेह व्हावें ॥ कृपा करोनी यावें भोजनासी ॥ ७ ॥ पाळावें आपुल्या दीधल्या सत्य वचना ॥ करावी वासना तुसी माझी ॥ ८ ॥ स्नान संध्या वीधी सारोनी समस्त ॥ यावें शीघ्र वर्तनें वेध्यासी ॥ ९ ॥ तेनी वाळे दर्शनें तृप्त जाली मनें ॥ परीसोनी वचनें अमृतोपमू ॥ १० ॥ आम्ही तरी आश्रित हे जीवी जाण सत्य ॥ आशिर्वाद नित्य देतो तुम्हा ॥ ११ ॥ सर्वेश्वर आपू न कमा वासा भाळ ॥ स्वामी दीनदयाळ विश्व बोले ॥ १२ ॥ तुम्ही महाराज राजराजेश्वर ॥ पाहावें नीरंतर कृपा दृष्टी ॥ १३ ॥ तुमचा हा आदर नीरोप मस्तकीं या ॥ दीला मान्यता वेद वचना ॥ १४ ॥ नेमा पक्ष आपुली जतन सर्व भावें ॥ साक्ष करोनी [illegible] नाम्या ॥ १५ ॥

अभंग ५१.

माय आर्तबंधू सकळ ही जीवकंद ॥ भक्तांचा सुखसिंधु पंढरीराणा ॥ १ ॥ हर्षे निर्भर चित्तीं आले नीज मंदीरा ॥ सांगे वीचना रुक्मादेवी ॥

२ ॥ धन्य दिवस आजी जाला सोनीयांचा ॥ सोहळा भक्ता-
चा आरंभीला ॥ ३ ॥ प्रार्थिलें ब्राम्हण भोजनालागुनी ॥ येता
नी सारोनी स्नान विधी ॥ ४ ॥ आजी चे कव तूक पाहावें अभि
नव ॥ हांसोनी यां देव बोलते झाले ॥ ५ ॥ तव म्हणे रुक्माई
अहो जी पूर्ण कामा ॥ स्वामी मी प: शामा कृपानीधी ॥ ६ ॥ त्या
चें पूर्व पुण्य आजी जालें फलोन्मुख ॥ पाहिलें श्री मुख चरण
तुमचे ॥ ७ ॥ तंव ते नित्यनेम सारोनी आघुले ॥ वेगीं द्विज आले राउ
ळांगणा ॥ ८ ॥ नमस्कारूनी देवें बैसवीलें आसनी, पूजा चक्रपाणी
आरंभीली ॥ ९ ॥ चरण प्रक्षाळण गंध तुळशी माळा ॥ यातलोंपा
ग..ला म्हणान्या ॥ १० ॥ उजळोनी दीपक वोवाळोनी प्रीती ॥ मग
तेपात्र पंक्ती मांडीयेल्या ॥ ११ ॥ रत्न जडीत सकळां सकळांचीत
..॥ षड्रस बरधटेनपामाजी ॥ १२ ॥ विस्तारोनी वेगें लिहूपे हे चांग ॥ सं-
कल्प भोरंगे सोडीयेला ॥ १३ ॥ मग देउनी आपोशन ... .. स्वाम
मी ॥ प्रार्थीलो जोडोनी करकमळ ॥ १४ ॥ म्हणे कव कोक वळो घ्या
वैनाम अच्युताचें ॥ भोजन भक्ता चें स्वरूप ॥ १५ ॥ ऐसें जेविले
आनंदें धालेपरमानंदें ॥ सुखशय्ये गोविंद समर्पीली ॥ १६ ॥ र
त्ना वेदीपक उजळोनी आरती ॥ साष्टांग श्रीपती नमस्कारीलें १७
मग जोडोनी दोनी कर चीनवीतो श्रीरंग ॥ म्हणे आजी चा प्रसंग
भक्त काळ ॥ १८ ॥ आह्मा तुम्हा भेटी जाल्या सुखगोष्टी ॥ भरली
सकळ सृष्टी परमानंदें ॥ १९ ॥ अव घे संतजन आमुचे सांगाती ॥
लेऊं येकापाती सरिसे आम्ही ॥ २० ॥ म्हणोनी सकळीकां पाचारी
लें देवें ॥ कवतूक अव घे पाहूं लीहीज ॥ २१ ॥ ब्रम्हादीक देव विष्ठत
पाहती व्योमी ॥ वंचलों आह्मी भक्ती सुखा ॥ २२ ॥ सप्रेम देउनी
सुखावीला नामा ॥ ऐसें भाग्य आम्हा स्वप्नीं नाहीं ॥ २३ ॥ ॥ ५ ॥

अभंग ५२.

निवृत्ती ज्ञानेश्वर सोपान सांवता ॥ जनमी त्र पदीयंत्र जीवलगू १
आसंद सदामा विसोबा खेचर ॥ नरहरी सोनार आदिकरोनी ॥

॥२॥ बापआर्तबंधूकृपाळु दीनाचा ॥ अभिमान भक्तांचा नसां
डीकदां ॥३॥ चोखामेळा वका भक्तवत्सलालाडका ॥ तो बोलावी-
ला देखा आरोगणें ॥४॥ वैराग्याचा मेरू तो गोरा कुंभारु ॥ आव-
डता डीगरु केशवाचा ॥५॥ ऐसे थोर साने सकळ भक्त राणे ॥ देवें प्रे-
मेंगणें बोलावीलें ॥६॥ धूप आणि तुळशीच्या माळा ॥ पूजिलें
सकळा देवरायें ॥७॥ तंव राही रखुमाई सत्यभामा सती ॥ विस्तारो
नी आणिती विविध वाणी ॥८॥ शोभती भक्त मंडळीमध्यें वनमा-
ळी ॥ शोभेन भूमंडळीं चंद्र जैसा ॥९॥ सकळा मुखी केवळ देतसे
नीज करें ॥ उच्छिष्ट पितांबरें सावरीतू ॥१०॥ त्या सुखाचा पारु दे-
खोनी वैकुंठीं ॥ होते लुब्धमीठी सुखरोवी ॥११॥ ऐसे ते भोजन ज-
लें खेळमेळे ॥ ब्रह्मरसें धाले सकळ भक्त ॥१२॥ तंव वीमानें आका-
शी दाटलीं सकळ ॥ करीती कल्लोळ पुष्पवृष्टी ॥१३॥ ते देखोनी [illegible]
जन वरपडिले चिंतवणी ॥ म्हणती जाली पेंहाणी जिवी त्याची ॥१४॥
नव्हे हा ज्ञानमार्ग नव्हे वैराग्य ॥ नवल भक्ती भाग्य आवडीचें ॥१५॥
येक म्हणती हा पांडुरंग साचे ॥ येव्हढें भाग्य कैंचें मानवीया ॥१६॥
हा नव्हे गुणिवंत क्रियाकर्मातीत ॥ यासी माय भिन्न काय घडे ॥१७॥
नाहीं यासी अपना हीं यासी पर ॥ नाहीं याआचार जाती कूळ ॥१८॥
षड् मार्ग संबंध नाहीं याच्या ठाई ॥ विकल्पाचें नाहीं लवण [illegible]
॥१९॥ कृपेचा कोंवळा सोयरा दीनाचा ॥ उदार या मनाचा लोभा
पर ॥२०॥ आनुसरे त्याचे माया जाळ तोडी ॥ वैसणें तें सोडी सं-
साराचे ॥२१॥ या नामयाची माता आम्हा तुम्हा देखता ॥ शिणा
ली वेवादतां नानापरी ॥२२॥ नेदीती च्या हातीं घातला पाठीसी,
धरीला जीवेंसी भाझा म्हणोनी ॥२३॥ देहाचा वीसरु याच्या त्या
च्या दर्शनें ॥ चरणाचेनी स्मरणें चित्त नीवे ॥२४॥ सुखगोष्टी यासी
केलीया एकांत ॥ तेणें पुरतसे अंत जन्ममरणाचा ॥२५॥ ऐसीया
चे बोलणें एकोनी पंढरीनाथें ॥ दील्हें सकळी मनें अभय दान २६
मग निजरूप दावीता ज्ञाला तयेवेळीं ॥ नामा हृदयकमळीं आलिं-

गौल ॥ २७ ॥ ॥ अभंग ५३.

नंवादिव्यरत्नमणीमस्तकीं कीरीटी ॥ मळवट ललाटीं कस्तूरीचा ॥ १ ॥ मा[illegible] ॥ रविसावेटी कुंडलें गोमटीं ॥ पाहा तकृपादृष्टीनि[illegible] ॥ २ ॥ नोसुंदडीका चा ठेवापूर्वपुण्यराशी ॥ वैकुंठनीवासादवरावो ॥ ३ ॥ वदननिर्मळवा हास्य स्मित वेल्हाळ ॥ दर्शनीं ग्लानीर्णतेज फांके ॥ ४ ॥ त्यासुखाचे अधिकारी भक्तसप्रेमळ ॥ त्हदयीं सर्वकाळ हरीचें ध्यान ॥ कौस्तुभ वैजयंती पदक तळवटावरी ॥ शोभत साजीरी तुळसीमाळा ॥ ५ ॥ श्रीवत्सलांछन भीतीचें भूषण ॥ चर्चीलें चंदन सुंदरशामतनू ॥ ७ ॥ शंखचक्र करीं तेंकर कटावरी ॥ पीतांबरधारी जलदनीळ ॥ ८ ॥ समचरणस्थयेंउभा वीटेवरी ॥ रुळती तोडरीं दानवदैत्य ॥ ९ ॥ तेणें दिव्यतेजें ब्रह्मांड धवळलें ॥ प्रकाशें लोपलें दिग्मंडळ ॥ १० ॥ सकळसंतही जदेखतीचतुर्भुज ॥ शंखचक्रांबुजगदापाणी ॥ ११ ॥ कीटकी पक्षी पशुपाषाण तरुवर ॥ देखती हीजवर विठ्ठलरूप ॥ १२ ॥ परमानंदेंवीथें नीवाले आनंदें ॥ भेदाभेदबोधेंचोसरोनी ॥ १३ ॥ येकावीण दूजें तेथें नदिसे पै आन ॥ नाहीं आठवण देहभावा ॥ १४ ॥ सबाह्यकोंदलीअवघीविठ्ठलमूर्ती ॥ जे सुखाची विश्रांती योगीयांच्या ॥ १५ ॥ प्रेमें वोसंडत सकळ भक्तजन ॥ देती आलिंगन यकमेकां ॥ १६ ॥ हर्षें निर्भर चित्तीं आनंदें गर्जती ॥ पावले विश्रांती सकळही ज ॥ १७ ॥ ऐसा ब्रम्हानंदसोहळा भोगावी सकळा ॥ आपुल्या प्रेमळा नीजदासा ॥ १८ ॥ करोनी सावधान वैकुंठीचा राणा ॥ नामा घाली चरणावरी त्याच्या ॥ १९ ॥ ॥ ५ ॥ ॥ ५ ॥ ॥

अभंग ५४.

बापभक्ती मीय पाहेकृपादृष्टी ॥ करीतसे सुखगोष्टी ब्रम्हयासी ॥ १ ॥ सर्वभावें शरणसर्वकाळीं भज ॥ तेहे भक्तराज सखे माझे ॥ २ ॥ याचेनी उपकारें दाटलों संपूर्ण ॥ भक्तां पराधीन जालें तेणें ॥ ३ ॥

निवृत्तिज्ञानेश्वरआणिहासोपान ॥ हेमुमुक्षुपणीजाणस्वरू-
मूर्ती ॥ ४ ॥ सर्वभूतीभजतासर्वभावेंसर्वथा ॥ केलापैंआपेतसा
बुद्धी ॥ ५ ॥ हाजनमित्रजीवलगआमुचासोयरा ॥ सांडीलासंसा
राचावाकुनी ॥ ६ ॥ माझेनामीहढधरोनीनिरतासअखंडउदासदे
हभावी ॥ ७ ॥ जीवाहूनीपढरीयंताहाम करावताविधीरसं-
गतानवलावयाचा ॥ ८ ॥ हृदयवीहारोनीआपुलेनीहातें ॥ वा
परीलाभातेलपावया ॥ ९ ॥ बारादिवसांचाहाम कवलसरा ॥ मा
येसांडीयेलावेणुनादी ॥ १० ॥ म्हणावीतोमाझात्यादिवसा
पासोनी ॥ नेणेंभजयांचोनीआणीककांहीं ॥ ११ ॥ हाविसो
बाखेचरआणिहानरहरिसोनार ॥ हागोराकुंभार अंतर-
निष्ठ १२ ॥ समाधिस्थसदानाबालेनिश्चितें ॥ सवात्यदेख
तमजलागीं ॥ १३ ॥ सख्याचासखाजाणआनंदरूपनामा ॥ हा
माझाआत्माआवडता ॥ १४ ॥ घरदारसंसारत्यजीलाम
जकारणें ॥ तोडीलेंपैंयेणेंमायाजाळ ॥ १५ ॥ चोखामेळाव
रवाभक्तपरमसखा ॥ बीसावाहादेखाप्राणमाझा ॥ १६ ॥
त्यजूनीसर्वसंगयेकवीधभावें ॥ अनुसरलेजीवेंमाझेठाई
॥ १७ ॥ ऐसेयाभक्तांचेसांगताउपकार ॥ आहेतीबहुतफार
कल्पकोडी ॥ १८ ॥ त्यासकळांच्याचरणाचारजरेणूमाझानामा ॥ भक्तिभावप्रेमादियलात्यासी ॥ १९ ॥

अभंग ५५.

तेंवतेभाग्याचेसागरविनवीतीद्विजवर ॥ ह्मणतीतूंमाहेर
जोडलासी ॥ १ ॥ चरणीचावीयोगनव्हावासर्वथा ॥ तोडावी
ममताप्रपंचाची ॥ २ ॥ नलगेमोक्षमुक्तीनलगेधनसंपती ॥
देईसत्संगतीजन्मोजन्मीं ॥ ३ ॥ वेदशास्त्रपढणेंबहिर्मुख
मनें ॥ केलाअभिमानेंछळणबुद्धी ॥ ४ ॥ धिक्तोजाणपण
धिक्तोसन्मानानाहीप्रेमखूणकळलीतूझी ॥ ५ ॥ कुळाचे
नीअभिमानेंअंतरलोंगातेणें ॥ पूर्णदेहाभिमानेंभूलोनी-

या॥६॥हेंसकळतुझीमायाकळलोंपंढरीराया॥म्हणोनी
जन्मवायागेलेहोते॥७॥अपराधाच्याकोडीघडलीआम्हांतें
॥निबंधिलीतूंतेंमायबापा॥८॥परीत्वांदिनानाथेंश्रीदसस
केलें॥आम्हांतारीयेलेंपतीतासी॥९॥नकळेकायहोतेंस-
जामआसूचें॥अनंतजन्माचेंपूर्वपुण्य॥१०॥तेआजिफळ
लेंतुझ्याकृपादृष्टी॥आरंभझालीभेटीसंतजना॥११॥तु-
टेंपतोडीलेमायामोहपाश॥केलापैसीरसआपुलारू-
पीं॥१२॥तापत्रयवोणवावीझवीलाअवचीना॥दीव्हेंमे
मामृताजीवनआम्हां॥१३॥आतांसर्वकाळआठवीहेंह-
दी॥यासंताचीयाभेटीनीरंतर॥१४॥प्रेमनाचजीव्हावाना
माचीआवडी॥मगहोतकल्पकोडीगर्भवासा॥१५॥करता
करवीतातूंचीपैंयेक॥ब्रम्हांडनायकासर्वगत॥१६॥आम्हुवे
अवगुणनधरावेमानसीं॥निरवावेंसंतासीमाझेम्हणोनी॥१७
तुझीयादासानयावेंपैंदुःखल॥नयाचीवंदीनचरणधुळी॥
हेंचीव्रतनीर्थक्रियाकर्मआम्हां॥यावानित्यप्रेमानामघासी
॥१९॥

अभंग ५६

मगाकृपेच्यासागरेंभक्तजनकरूणाकरें॥देउनीआकिंचनक
रेंनीवळीलें॥१॥म्हणेसर्वज्ञानाचाराबोआत्मज्ञानदेवो॥सांगे
लअनुभवातुझामती॥२॥तेक्षणअंतरींधरासवेंगावें॥ह
दयकमळिविजतसकप॥३॥नलगेतीर्थाटणवायाकुंराजा
ण॥नलगेअनुष्ठानकरणेंबहू॥४॥नलगतीसाध्यासकरणें
उपवास॥धरावाविश्वाससंतसंगीं॥५॥नलगेवळ्ळासनींबै
सावेंनेहटीं॥नलगेगीरीकपाटींकरणेंवास॥६॥नलगेउग्र
तपनानामंत्रजप॥जेणेंजायपापसंतसंगें॥७॥नलगेउघ
डणेंसारवाहाणेंजटाभार॥नघालावापसरलोकाच्यारीं॥८
सर्वभावेंकरूणाजिव्हेनामस्मृती॥मनधेईलनिवृत्तीआपेआ
प॥९॥क्रीयाकर्मधर्मप्रेमेंबोधसत्पदाकरीतांआलावांटा

दीपें दोषांच्या ॥ १० ॥ साधनावांचूनी मार्ग सोपा जाण ॥ करावें कीर्तन रामकृष्ण ॥ ११ ॥ सर्वकाळ कथा संतांचें संगती ॥ वाचे नाम कीर्ती सर्वकाळ ॥ १२ ॥ तो हा राजमार्ग सर्वां होनी चांग ॥ सदा संतसंग वाचे नाम ॥ १३ ॥ संकल्प पाकल्प न धरा मानसी ॥ मनोभावें संतासी शरण जावें ॥ १४ ॥ ज्ञानदेव म्हणे पुढती तुम्हा येक ॥ सांगेन आणीक अनुभव ॥ १५ ॥ ५५ ॥

अभंग ५६.

परमामृत सागर मंथूनी यापुरता ॥ काढी लोनी ता ज्ञान धाध ॥ १ ॥ त्या सुखाचा पार जाणता तो वीरळे ॥ घेता तो गिळा ले संतजन ॥ २ ॥ प्रेमाचे येता रीं वोगरू सुखामृत ॥ हें सुखवस्तु रित सेवा आर्धी ॥ ३ ॥ हें सुख सेवितां परमानंद धनी ॥ हें पासंतजनी केली पूर्ण ॥ ४ ॥ ज्ञानाचे अंजन लेइलें संतसज्जन ॥ ते नीजनार्दन देखती सदा ॥ ५ ॥ नाहीं भेद भिन्न सर्व ब्रम्ह येक ॥ ब्रम्हांडनायक अनंत कोटी ॥ ६ ॥ दीपाचा दीप कल्हद्य आत्म ज्योती ॥ विश्वी विठ्ठलमूर्ती देखती सदा ॥ ७ ॥ हें सुख दिधलें भक्तासी विश्रांती ॥ नामाचि ये ख्याती परमानंदें ॥ ८ ॥ पढतां नाम मंत्र ब्रम्हचा अवघें ॥ पाहातां अनुभवें वेद मतें ॥ ९ ॥ ते हें विठ्ठलनाम वेदाचें गव्हर ॥ जाणती साचार संतजन ॥ १० ॥ पूर्वी अठ्ठावीस विठ्ठलनाम जपत ॥ हा पुंडलीक भक्त महानिधी ॥ ११ ॥ उघडिली मादृस भक्ति भावतारु ॥ विठ्ठल उघड केलु लक्षीं ॥ १२ ॥ न लगती आयास करणें उपवास ॥ विठ्ठलनामें पाश तुटती जाणा ॥ १३ ॥ आदी ब्रम्हजनार्दनें जपली सिद्ध मुनी ॥ तें दिल्हें मयोनी पुंडलीकें ॥ १४ ॥ केशवनाम मंत्र नामयासी सांगीतलें ॥ विस्तारोनी केलें मथन ऐसें ॥ १५ ॥ ॥ ५६ ॥ ॥

अभंग ५७.

हें वेदांचें सार वैराग्याचें जीवन ॥ चिदाकाशींचें रत्न पूर्ण परम गुह्य ॥ १ ॥ जें फळ ज्ञान गुह्य मोक्ष सुख बीज ॥ सकळ मंत्रराज मंगळ

निधी ॥ २ ॥ तेंयानामयाचेंहोतें हृदयकमळीं ॥ कयाभूमंडळीं
प्रगटकेली ॥ ३ ॥ तेंहेंविठ्ठलनामसाराचेंहीसार ॥ कलयुगींउ-
द्धारसकळजना ॥ ४ ॥ तेंश्रवणाचेंश्रवणमननाचेंमनन ॥ जें
निजध्यासननिजध्यासाचें ॥ ५ ॥ जेंविच्याराचेंसारवुनीच्यानि
र्धार ॥ स्वरूपसाक्षात्कारउघडाकेला ॥ ६ ॥ जेंभक्तिचेंसौभाग्य
ज्ञानाचेंआरोग्य ॥ शास्त्राचेंचांगमथितनाम ॥ ७ ॥ नामापर
तेंयेंथोरनाहींपैंआणीक ॥ जनासीतारकहेंचियेक ॥ ८ ॥ जें
सकळधर्मजनपवित्राचेंपावन ॥ जेंकांअधिष्ठानआनंदाचें
९ ॥ जेंयोगसिद्धीचेंजीवनपीयूष ॥ जेणेंपूर्णआयुष्यकामनें
वें ॥ १० ॥ पुण्यपावनदेवाभक्तांचेंसोहळे ॥ मत्यसगळेआ
नंदाचे ॥ ११ ॥ भक्तिभावेंयाचेंकरितांश्रवण ॥ मगनाहींदर्शन
गर्भवास ॥ १२ ॥ म्हणोनीकीर्तन करावेंआवडी ॥ घ्यावीअर्थ
गोडीअनुभवें ॥ १३ ॥ नव्हे हें प्राकृतपाठांतरकवित्व ॥ उप
निषदमथीतार्थब्रम्हरस ॥ १४ ॥ येथेंजाणीवशहाणीवनक
रावीसर्वथा ॥ नपाहावीयोग्यतापवित्रतेची ॥ १५ ॥ हेंसाती
काचेंधनमोक्षसंतजन ॥ ज्ञानदेवेंपूर्णग्रंथकेला ॥ १६ ॥ ७ ॥

॥ श्रीपांडुरंगार्पणमस्तु ॥

संमाप्त